

M I A S T O
L Ę D Z I N Y



S T U D I U M
UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
MIASTA LĘDZINY

wrzesień 2020

MIASTO ŁĘDZINY

**STUDIUM
UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO
MIASTA ŁĘDZINY**

WYKONAWCA:

Pracownia Architektoiniczno-Urbanistyczna „Urbino”
mgr inż. arch. Leszek Kula
ul. Prof. W. Fontanusa 10

ŁĘDZINY, wrzesień 2020r.

SPIS TREŚCI**CZĘŚĆ I. UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO**

1. Wprowadzenie	1
1.1. Podstawa prawna	1
1.2. Cel i znaczenie oraz tryb sporządzenia studium	1
1.3. Zawartość studium	2
1.4. Zakres projektu studium	3
2. Zewnętrzne uwarunkowania rozwoju miasta	7
2.1. Położenie i ranga miasta. Powiązania z otoczeniem	7
2.2. Zasady określone w koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju	9
2.3. Strategia rozwoju i plan zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego. Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych	9
2.4. Polityka przestrzenna gmin sąsiednich	13
3. Zagospodarowanie terenów i ich dotychczasowe przeznaczenie	15
3.1. Zagospodarowanie terenów	15
3.2. Dotychczasowe przeznaczenie terenów	18
4. Ład przestrzenny. Krajobraz, w tym krajobraz kulturowy	24
4.1. Ład przestrzenny	24
4.2. Krajobraz, w tym krajobraz kulturowy	26
5. Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków	29
6. Stan środowiska	34
6.1. Budowa geologiczna	34
6.2. Rzeźba terenu	36
6.3. Udokumentowane złoża kopalin	37
6.4. Tereny i obszary górnicze	38
6.5. Klimat. Jakość powietrza	38
6.6. Wody podziemne	40
6.7. Wody powierzchniowe	42
6.8. Gleby. Rolnicza przestrzeń produkcyjna	45
6.9. Lasy. Leśna przestrzeń produkcyjna	47
6.10. Flora i fauna. Ochrona przyrody	47
6.11. Zagrożenia naturalne	51
6.12. Zagrożenia antropogeniczne	52
7. Potrzeby i możliwości rozwoju gminy	64
7.1. Demografia. Prognozy demograficzne	64
7.2. Warunki i jakość życia mieszkańców	67
7.3. Gospodarka i rynek pracy	75
7.4. Strategia rozwoju i program rewitalizacji miasta	77
7.5. Ruch budowlany. Rynek nieruchomości	79
7.6. Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę	84
7.7. Potrzeby inwestycyjne i możliwości finansowe gminy	92
8. Stan prawny gruntów	96
8.1. Struktura własności gruntów	96

8.2. Tereny zamknięte	97
9. System komunikacji	98
9.1. Układ drogowy	98
9.2. Linie kolejowe	101
9.3. Trasy i ścieżki rowerowe. Szlaki turystyczne	101
9.4. Komunikacja zbiorowa	102
10. Infrastruktura techniczna	104
10.1. System wodno-kanalizacyjny	104
10.2. System energetyczny	107
10.3. Infrastruktura telekomunikacyjna i teleinformatyczna	108
10.4. Gospodarka odpadami	109
10.5. Inne uwarunkowania	110
11. Podsumowanie	111
Przypisy.....	120

Rysunki (format A4)

1. Litostratygrafia utworów powierzchniowych z elementami budowy wgłębnej	
2. Ukształtowanie powierzchni terenu, podział na jednostki geomorfologiczne	
3. Złoża kopalin, obszary i tereny górnicze	
4. Kompleksy rolniczej przydatności gleb	
5. Gleby chronione. Obszary o wysokiej jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej	
6. Prognozowane odkształcenia powierzchni terenu wg Dodatku nr 5 do Projektu zagospodarowania złoża Ziemowit	
7. Własność gruntów	
8. Rezerwy terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową, usługową i produkcyjną. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego; decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu	

CZĘŚĆ II. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej oraz w przeznaczeniu terenu	121
1.1. Cele i kierunki polityki przestrzennej	121
1.2. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej	121
1.3. Główne zasady kształtowania struktury przestrzennej	123
2. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania i użytkowania terenów	126
2.1. Ustalenia ogólne	126
2.2. Ustalenia dla obszarów o różnych funkcjach.....	127
3. Obszary oraz zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej	145
3.1. Ochrona dziedzictwa kulturowego i zabytków	145
3.2. Ochrona dóbr kultury współczesnej	148
4. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego	149
4.1. Obszary i zasady ochrony przyrody i krajobrazu	149
4.2. Obszary i obiekty chronione na podstawie ustawy o ochronie przyrody	150
4.3. Obszary i obiekty cenne przyrodniczo	150
4.4. Zasady ochrony powierzchni ziemi i gleb. Obszary osuwania się mas ziemnych	151
4.5. Zasady ochrony wód podziemnych i powierzchniowych	152
4.6. Zasady ochrony złóż kopalin oraz zasady ochrony środowiska w przedsięwzięciach obejmujących eksploatację złóż kopalin	153

4.7. Zasady ochrony powietrza	155
4.8. Zasady ochrony przed hałasem i wibracjami	156
4.9. Zasady ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym oraz poważnymi awariami	157
4.10. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią. Ochrona przeciwpowodziowa	158
5. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej	159
5.1. Rolnicza przestrzeń produkcyjna	159
5.2. Leśna przestrzeń produkcyjna	159
6. Kierunki rozwoju systemów komunikacji	161
6.1. System drogowy	161
6.2. Parkingi	163
6.3. Trasy i ścieżki rowerowe. Ruch pieszy	164
6.4. Transport kolejowy	164
6.5. Transport zbiorowy	165
7. Kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej	166
7.1. System zaopatrzenia w wodę	166
7.2. System odprowadzania i oczyszczania ścieków	166
7.3. System gospodarki odpadami	167
7.4. System energetyczny	167
7.5. Infrastruktura telekomunikacyjna	168
8. Obszary o szczególnych zasadach zagospodarowania	169
8.1. Obszary, na których mogą być sytuowane obiekty handlowe o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m ²	169
8.2. Obszary przestrzeni publicznych	169
8.3. Obszary zdegradowane. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji	170
8.4. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego	170
8.5. Tereny wyłączone spod zabudowy. Inne ograniczenia w zagospodarowaniu i zabudowie terenów	171
8.6. Obszary planów zagospodarowania przestrzennego	173
8.7. Ogólne wytyczne do projektów planów miejscowych	174

CZĘŚĆ III. UZASADNIENIE. SYNTEZA USTALEŃ STUDIUM

1. Uzasadnienie przyjętych rozwiązań	176
2. Synteza ustaleń studium	189

CZĘŚĆ GRAFICZNA

Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego (mapa w skali 1:10 000)

Rysunek studium (mapa w skali 1:10 000)

CZĘŚĆ I
UWARUNKOWANIA
ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO

1. WPROWADZENIE

1.1. PODSTAWA PRAWNA

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jest dokumentem planistycznym sporządzanym na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1945, z późn. zm.), zwanej dalej ustawą, jako obowiązkowe zadanie własne gminy. Bezpośrednią podstawę prawną stanowi art. 9 ust. 1 w związku z art. 3 ust. 1 ustawy, który stanowi, że kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej na terenie gminy, w tym uchwalanie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, należy do jej zadań własnych.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Łędziny stanowi realizację Uchwały Nr XXVI/198/12 Rady Miasta Łędziny z dnia 27 września 2012 r. w sprawie przystąpienia do zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Łędziny” (zatwierdzonego Uchwałą Nr CCCXXII/09/02 Rady Miasta Łędziny z dnia 26 września 2002 r., z późniejszymi zmianami) w granicach administracyjnych miasta (obejmującego cały obszar miasta).

Konieczność sporządzenia studium w całości zastępującego dotychczasowy dokument wynika ze zmian prawnych (niezbędne dostosowanie treści i formy studium do aktualnych przepisów - dotychczasowe studium sporządzono na podstawie nieobowiązującej ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym [Dz. U. z 1999 r. Nr 15, poz. 139 z późn. zm.]) oraz ze zmiany szeregu uwarunkowań, wpływających na kierunki zagospodarowania przestrzennego miasta.

1.2. CEL I ZNACZENIE ORAZ TRYB SPORZĄDZENIA STUDIUM

Zgodnie z ustawą, celem sporządzenia studium jest określenie polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego, dotyczącej obowiązkowo całego obszaru gminy w jej granicach administracyjnych.

Polityka przestrzenna powinna służyć zapewnieniu zrównoważonego rozwoju i ładu przestrzennego, uwzględniając jego wymagania (w tym urbanistyki i architektury), walory architektoniczne i krajobrazowe, wymagania ochrony środowiska, ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej, ochrony zdrowia oraz bezpieczeństwa ludzi i mienia, walory ekonomiczne przestrzeni, prawo własności, potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa oraz potrzeby interesu publicznego, a także potrzeby w zakresie rozwoju infrastruktury technicznej, w szczególności sieci szerokopasmowych, oraz zapewnienia odpowiedniej ilości i jakości wody do celów zaopatrzenia ludności. Polityka przestrzenna powinna dążyć do planowania i lokalizowania nowej zabudowy w pierwszej kolejności na obszarach o "w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej", w szczególności poprzez uzupełnianie istniejącej zabudowy, z uwzględnieniem innych wymagań ładu przestrzennego, efektywnego gospodarowania przestrzenią oraz walorów ekonomicznych, w tym poprzez dążenie - przy kształtowaniu struktur i rozwiązań przestrzennych - do: minimalizowania "transportochłonności" układu przestrzennego, maksymalnego wykorzystania publicznego transportu zbiorowego jako podstawowego środka transportu, ułatwienia przemieszczania się pieszych i rowerzystów (art. 1 ust. 4 ustawy).

Studium ma charakter kierunkowy i nie jest aktem prawa miejscowego, jednak jego ustalenia są wiążące przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (art. 9 ust. 4 ustawy). Projekt planu miejscowego sporządza się zgodnie z zapisami studium (art. 15 ust. 1 ustawy); ponadto plany miejscowe (w których ustala się przeznaczenie terenów oraz określa sposoby ich zagospodarowania i zabudowy) nie mogą naruszać ustaleń studium (art. 20 ust. 1 ustawy).

Ustalenia studium są wiążące w przypadku wskazania w studium obszarów, dla których obowiązkowe jest sporządzenie planu miejscowego na podstawie przepisów odrębnych - innych niż ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w tym obszarów wymagających przeprowadzenia scaleń i podziałów nieruchomości, a także obszarów przestrzeni publicznej (obowiązek przystąpienia do sporządzenia planu miejscowego powstaje wówczas po upływie 3 miesięcy od dnia ustanowienia takiego obowiązku [art. 10 ust. 3 ustawy]) oraz obszarów wymagających zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne (plan miejscowy sporządza się dla całego obszaru wymagającego zgody na zmianę przeznaczenia tych gruntów [art. 14 ust. 3 ustawy]).

Ustalenia studium w zakresie kierunków rozwoju gminy uwzględnia się także w realizacji zadań własnych gminy w dziedzinie gospodarki wodno-ściekowej (kierunki rozwoju gminy, ustalone w studium, uwzględnia się w wieloletnim planie rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych będących w posiadaniu przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego [art. 15 i 21 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, t.j. z 2018 r. poz. 1152 z późn. zm.]). Studium stanowi podstawę tworzenia gminnego zasobu nieruchomości (art. 24 ust. 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami [t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2204, z późn. zm.]) oraz zakładania ewidencji miejscowości, ulic i adresów (art. 47a ust. 3 pkt 6 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne [t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 725, z późn. zm.]). Ponadto ustalenia studium nie mogą być naruszone przez miejscowy plan rewitalizacji (art. 37j ust. 5 ustawy).

W przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, studium ma również znaczenie w innych sprawach związanych z gospodarką nieruchomościami (stanowi jedną z podstaw ustalania przeznaczenia nieruchomości na potrzeby określania wartości nieruchomości [art. 154 ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami]) oraz między innymi z działalnością określoną ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 868) - podejmowanie i wykonywanie działalności określonej ustawą Prawo geologiczne i górnicze jest dopuszczalne tylko wówczas, jeżeli nie naruszy ona sposobu wykorzystywania nieruchomości ustalonego w studium [art. 7 ust. 2]), a także w realizacji zadań własnych gminy w zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną, ciepło i paliwa gazowe (art. 18 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne [t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 755, z późn. zm.]).

Studium ma podstawowe znaczenie dla możliwości lokalizacji inwestycji mieszkaniowych realizowanych na podstawie ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o ułatwieniach w przygotowaniu i realizacji inwestycji mieszkaniowych oraz inwestycji towarzyszących (Dz. U. z 2018 r. poz. 1496, z późn. zm.). Inwestycje mieszkaniowe i towarzyszące (sieci uzbrojenia, drogi publiczne, obiekty infrastruktury publicznego transportu zbiorowego, obiekty działalności kulturalnej, obiekty opieki nad dziećmi do lat 3, przedszkoli, szkół, placówek wsparcia dziennego, placówek opieki zdrowotnej, dzienne domy pomocy, obiekty służące działalności pożytku publicznego, obiekty sportu i rekreacji, tereny zieleni urządzonej, obiekty budowlane przeznaczone na działalność handlową lub usługową, o ile służą obsłudze mieszkańców będących przedmiotem inwestycji mieszkaniowej) można realizować niezależnie od istnienia lub ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, pod warunkiem, że nie jest sprzeczna ze studium. Przy czym, warunek niesprzeczności ze studium nie dotyczy terenów, które w przeszłości były wykorzystywane jako tereny m.in. produkcyjne, wojskowe lub kolejowe, a obecnie funkcje te na tych terenach nie są realizowane (tereny takie występują na obszarze Łędzin).

Projekt studium sporządza Burmistrz Miasta, zaś uchwała Rada Miasta (czynność ta należy do wyłącznej właściwości rady gminy [art. 18 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 506]), rozstrzygając o sposobie rozpatrzenia nieuwzględnionych przez Burmistrza Miasta uwag dotyczących projektu studium. Tekst i rysunek studium oraz rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia uwag stanowią załączniki do uchwały o uchwaleniu studium (art. 12 ust. 1 cyt. ustawy). W procedurze sporządzania studium (art. 11 cyt. ustawy) osoby prawne i fizyczne oraz jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej mogą składać wnioski i uwagi dotyczące projektu studium (art. 11 pkt 1 i pkt 8, zgodnie z art. 1 ust. 2 pkt 11 i 12 ustawy [w procedurze sporządzania studium zapewnia się udział społeczeństwa w pracach nad studium, w tym przy użyciu środków komunikacji elektronicznej, przy zachowaniu jawności i przejrzystości procedur planistycznych]). Wnioski i uwagi do projektu studium (w ramach opiniowania i uzgadniania dokumentu) zgłaszają także instytucje i organy właściwe do uzgadniania i opiniowania projektu studium (art. 11 pkt 2 i 5). Ponadto projekt studium jest dokumentem, dla którego przeprowadza się strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko, zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2081, z późn. zm.).

1.3. ZAWARTOŚĆ STUDIUM

Cel, zasady i tryb sporządzenia studium oraz zakres dokumentu (wartości merytoryczne dokumentu) określają przepisy art. 1 i art. 9-13 ustawy oraz Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. 2004 r. Nr 118, poz. 1233), a także inne ustawy i ich rozporządzenia wykonawcze.

Zgodnie z tymi przepisami, studium składa się z dwóch zasadniczych elementów przedstawianych w formie tekstowej i graficznej: uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego (rozwoju gminy) oraz kierunków zagospodarowania przestrzennego, stanowiących ustalenia studium określające politykę przestrzenną gminy, w tym zasady zagospodarowania przestrzennego. Przy ustalaniu kierunków zagospodarowania przestrzennego uwzględnia się uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego, zasady zawarte w koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, ustalenia strategii rozwoju i planu zagospodarowania przestrzennego województwa (w szczególności w zakresie zadań służących realizacji celów publicznych o znaczeniu ponadlokalnym oraz zadań rządowych, w tym zgodnie z programami zawierającymi zadania rządowe służące realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu krajowym, przyjmowanych przez Radę Ministrów w drodze rozporządzenia, o których mowa w art. 48 ustawy), ramowego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego związku metropolitalnego oraz strategię rozwoju gminy (art. 9 ust. 2, art. 11 pkt 3 cyt. ustawy).

Wpływ na ustalenia projektu studium mają również wnioski dotyczące studium złożone w trybie art. 11 pkt 1 ustawy i rozpatrywane w trakcie sporządzania projektu studium oraz stanowiska instytucji i organów właściwych do uzgadniania i opiniowania projektu studium, wniesione w trybie art. 11 pkt 2 cyt. ustawy. Część tekstowa studium obejmuje również uzasadnienie przyjętych rozwiązań, w tym określenie wpływu uwarunkowań na ustalenie kierunków i zasad zagospodarowania przestrzennego, oraz syntezę ustaleń (§4 ust.1 rozporządzenia w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy).

Rysunek studium, przedstawiający w formie graficznej ustalenia określające kierunki zagospodarowania przestrzennego, sporządzony w skali 1:10 000, zawiera zgodnie z wymaganiami przepisów: granice obszaru objętego studium (granicę administracyjną miasta Łędziny), granice terenów zamkniętych, granice i oznaczenia obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych (innych niż ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym) oraz granice obszarów, o których mowa w art. 10 ust. 2, 2a i 3a ustawy), wraz z symbolami literowymi i numerami wyróżniającymi je spośród innych obszarów.

1.4. ZAKRES PROJEKTU STUDIUM

Minimalny zakres problematyki dotyczącej uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego, wymagających uwzględnienia w studium, określa art. 10 ust. 1 ustawy oraz przepisy innych ustaw (w szczególności ustaw: Prawo ochrony środowiska, Prawo geologiczne i górnicze, o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz o ochronie przyrody). Podstawą ustaleń studium jest rozpoznanie uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego wynikających (w szczególności) z:

- dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu;
- stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony;
- stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego;
- stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
- rekomendacji i wniosków zawartych w audycie krajobrazowym lub określenia przez audyt krajobrazowy granic krajobrazów priorytetowych;
- warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia;
- zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia;
- potrzeb i możliwości rozwoju gminy (uwzględniających w szczególności: analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne, prognozy demograficzne, możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej, infrastruktury technicznej i społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy, oraz bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę [zasady sporządzenia bilansu określa art. 10 ust. 5-7 ustawy]);
- stanu prawnego gruntów;
- występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych;

- występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych;
- występowania udokumentowanych złóż kopalin, zasobów wód podziemnych oraz udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla;
- występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych;
- stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami;
- zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych;
- wymagań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej.

Ustalenia studium (kierunki zagospodarowania przestrzennego) określają w szczególności, zgodnie z art. 10 ust. 2, 2a i 3a ustawy oraz innymi przepisami:

- uwzględniające bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę - kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów (dopuszczalny zakres i ograniczenia tych zmian, wytyczne ich określania w planach miejscowych), w tym wynikające z audytu krajobrazowego, oraz kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania i użytkowania terenów (minimalne i maksymalne parametry i wskaźniki urbanistyczne uwzględniające wymagania ładu przestrzennego, w tym urbanistyki i architektury oraz zrównoważonego rozwoju, tereny przeznaczone pod zabudowę, tereny wskazane do wyłączenia spod zabudowy oraz wytyczne określania tych wymagań w planach miejscowych);

Do czasu uchwalenia przez sejmik województwa audytu krajobrazowego, o którym mowa w art. 38a i art. 38b ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym nie jest możliwe określenie kierunków zmian w strukturze przestrzennej oraz w przeznaczeniu terenów z uwzględnieniem rekomendacji i wniosków zawartych w audycie krajobrazowym, w tym określonych w audycie granic krajobrazów priorytetowych, wymagane w art. 10 ust. 2 pkt 1 lit. a ustawy. Zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu, audyt krajobrazowy uchwała się w terminie 3 lat od dnia wejścia w życie ustawy (od dnia 11 września 2015 r.). W przypadku bezskutecznego upływu tego terminu wojewoda wzywa sejmik województwa do uchwalenia audytu krajobrazowego w wyznaczonym terminie. Po bezskutecznym upływie kolejnego terminu, audyt krajobrazowy opracowuje i przyjmuje w drodze zarządzenia zastępczego wojewoda. Przy czym, dotychczas nie wydano rozporządzenia, o którym mowa w art. 38a ust. 6 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, określającego m.in. klasyfikację krajobrazów, stosowaną przy sporządzaniu audytów krajobrazowych, oraz szczegółowy zakres i metodologię audytu krajobrazowego.

- obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego (wytyczne określania zasad w planach miejscowych wynikające z potrzeb ochrony środowiska [o których mowa w art. 72 ustawy Prawo ochrony środowiska], obowiązujących ustaleń planów ochrony ustanowionych dla form ochrony przyrody;
- obszary oraz zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej (wytyczne określania tych zasad w planach miejscowych wynikające z potrzeb ochrony zabytków);
- kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej (wytyczne określania w planach miejscowych wykorzystania i rozwijania potencjału już istniejących systemów oraz koordynacji lokalnych i ponadlokalnych zamierzeń inwestycyjnych;
- obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym oraz inwestycje o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów zawierających zadania rządowe służące realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu krajowym;
- obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziałów nieruchomości;
- obszary przestrzeni publicznej;
- obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nierolnicze i nieleśne;

- kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, w tym obszary, w których planuje się zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne;
- obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych;
- obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny;
- obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji, obszary zdegradowane oraz obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym (w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie);
- granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych.

Ponadto ustala się rozmieszczenie obszarów, na których będą lokalizowane urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, wraz z ich strefami ochronnymi, jeżeli na obszarze gminy przewiduje się wyznaczenie takich obszarów (art. 10 ust. 2a ustawy) oraz określa się obszary, na których mogą być sytuowane obiekty handlowe o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m², jeżeli na terenie gminy przewiduje się lokalizację takich obiektów (art. 10 ust. 3a).

Pominięto zagadnienia nie mające odzwierciedlenia w uwarunkowaniach zagospodarowania przestrzennego miasta: obszary i zasady ochrony uzdrowisk, a także obszary pomników zabytków i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 2120).

WYMAGANIA WYNIKAJĄCE Z INNYCH USTAW

Wymagania dotyczące zawartości projektu studium zamieszczone są również w innych ustawach i przepisach wykonawczych; należą do nich:

- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 799, z późn. zm.).
Podstawę sporządzenia studium stanowią zasady zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska. W studium określa się w szczególności rozwiązania niezbędne do zapobiegania powstawaniu zanieczyszczeń, zapewnienia ochrony przed powstającymi zanieczyszczeniami oraz przywracania środowiska do właściwego stanu, oraz ustala się warunki realizacji przedsięwzięć umożliwiające uzyskanie optymalnych efektów w zakresie ochrony środowiska. Ponadto przeznaczenie i sposób zagospodarowania terenu powinny w jak największym stopniu zapewniać zachowanie walorów krajobrazowych (art. 71). W studium zapewnia się warunki utrzymania równowagi przyrodniczej i racjonalną gospodarkę zasobami środowiska, w szczególności przez: ustalanie programów racjonalnego wykorzystania powierzchni ziemi, w tym na terenach eksploatacji złóż kopalin i racjonalnego gospodarowania gruntami, uwzględnianie obszarów występowania złóż kopalin oraz obecnych i przyszłych potrzeb eksploatacji tych kopalin, zapewnianie kompleksowego rozwiązania problemów zabudowy, ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki wodnej, odprowadzania ścieków, gospodarki odpadami, systemów transportowych i komunikacji publicznej oraz urządzania i kształtowania terenów zieleni, uwzględnianie konieczności ochrony wód, gleb i ziemi przed zanieczyszczeniami w związku z prowadzeniem gospodarki rolnej, zapewnianie ochrony walorów krajobrazowych środowiska i warunków klimatycznych, uwzględnianie potrzeb w zakresie zapobiegania ruchom masowym ziemi i ich skutkom, uwzględnianie innych potrzeb w zakresie ochrony powietrza, wód, gleby, ziemi, ochrony przed hałasem, wibracjami i polami elektromagnetycznymi (art. 72 ust. 1). W studium przy przeznaczaniu terenów na poszczególne cele oraz przy określaniu zadań związanych z ich zagospodarowaniem w strukturze wykorzystania terenu ustala się proporcje pozwalające na zachowanie lub przywrócenie równowagi przyrodniczej i prawidłowych warunków życia. Określa się także sposób zagospodarowania obszarów zdegradowanych w wyniku działalności człowieka, klęsk żywiołowych oraz ruchów masowych ziemi (art. 72 ust. 2 i 3); wymagania te określa się na podstawie opracowania ekofizjograficznego (art. 72 ust. 4).
- Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków.
W studium ustala się kierunki rozwoju sieci w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków (art. 3 ust. 3).
- Ustawa z 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2067, z późn. zm.).

W studium uwzględnia się ochronę zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków i ich otoczenia, innych zabytków nieruchomych znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków, a w przypadku gdy gmina posiada gminny program opieki nad zabytkami - ustalenia tego planu (art. 19 ust. 2 i 3). W studium ustala się, w zależności od potrzeb, strefy ochrony konserwatorskiej obejmujące obszary, na których obowiązują określone ustaleniami planu ograniczenia, zakazy i nakazy, mające na celu ochronę znajdujących się na tym obszarze zabytków, oraz zawiera się rozwiązania niezbędne do zapobiegania zagrożeniom dla zabytków, zapewnienia im ochrony przy realizacji inwestycji oraz przywracania do jak najlepszego stanu (art. 19 ust. 3).

- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1614, z późn. zm.).
W studium należy uwzględnić (art. 3 ust. 1) ochronę przyrody polegającą na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody (dziko występujących roślin, zwierząt i grzybów, w tym objętych ochroną gatunkową, zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia, siedlisk przyrodniczych, siedlisk zagrożonych wyginięciem, rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, tworów przyrody żywej i nieożywionej oraz kopalnych szczątków roślin i zwierząt, krajobrazu, zieleni i zadrzewień) oraz celów ochrony przyrody (utrzymanie procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów, zachowanie różnorodności biologicznej, dziedzictwa geologicznego i paleontologicznego, zapewnienie ciągłości istnienia gatunków roślin, zwierząt i grzybów wraz z ich siedliskami - przez ich utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony, ochrona walorów krajobrazowych, zieleni i zadrzewień, utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, a także pozostałych zasobów, tworów i składników przyrody [art. 2 ust. 1 i 2]. W zagospodarowaniu przestrzennym należy uwzględnić zakazy wprowadzone w związku z ustanowieniem form ochrony przyrody, w tym pomników przyrody (art. 45), a także zakazy niszczenia siedlisk i ostoi oraz dokonywania zmian stosunków wodnych i niszczenia gleby w ostojach dziko występujących roślin i grzybów objętych ochroną gatunkową (art. 51 ust. 1 pkt 3 i 4), z dopuszczalnymi odstępstwami od tych zakazów.
- Ustawa z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 2062, z późn. zm.).
Decyzja o ustaleniu lokalizacji regionalnej sieci szerokopasmowej wiąże właściwe organy przy opracowywaniu studium.
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze.
W studium należy ujawnić udokumentowane złoża kopalin w celu ich ochrony (art. 95 ust. 1) oraz obowiązkowo wprowadzić do studium obszar udokumentowanego złoża kopalin, a także obszar udokumentowanego kompleksu podziemnego składowania dwutlenku węgla - w terminie do 2 lat od dnia zatwierdzenia dokumentacji geologicznej przez właściwy organ administracji geologicznej [art. 95 ust. 2), oraz uwzględnić obszary i tereny górnicze (art. 104 ust. 1).
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2018 r. poz. 2268, z późn. zm.).
W studium uwzględnia się, w celu zapewnienia ochrony ludności i mienia przed powodzią, obszary szczególnego zagrożenia powodzią (studium w zakresie dotyczącym zabudowy i zagospodarowania terenów położonych na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią wymaga uzgodnienia z Wodami Polskimi [art. 166 ust. 1 pkt 1, ust. 2]) oraz ustalenia planu zagospodarowania wodami na obszarze dorzeczy, planu zarządzania ryzykiem powodziowym i planu przeciwdziałania skutkom suszy (art. 326 ust. 1).

2. ZEWNĘTRZNE UWARUNKOWANIA ROZWOJU MIASTA

2.1. POŁOŻENIE I RANGA MIASTA. POWIĄZANIA Z OTOCZENIEM

Miasto Łędziny, zgodnie ze Statutem Gminy Miejskiej Łędziny (Uchwała Nr XIX/134/15 Rady Miasta Łędziny z dnia 26 listopada 2015 r. w sprawie uchwalenia Statutu Gminy Miejskiej Łędziny), jest „podstawową jednostką lokalnego samorządu terytorialnego, powołaną dla organizacji życia publicznego na swoim terytorium. Położona jest w powiecie Bieruńsko-Lędzińskim, w województwie śląskim i obejmuje obszar o powierzchni 3104,48 ha”; według danych statystyki publicznej (GUS) powierzchnia miasta wynosi 3165 ha.

Łędziny prawa miejskie otrzymały w 1966 r.¹ Wcześniej (biorąc pod uwagę okres po 1945 r.), w latach 1956-57 Hołdunów (1956) i Łędziny (1957) zostały osiedlami (osiedle Hołdunów włączono do osiedla Łędziny z końcem 1961 r.). Obecny kształt terytorialny miasto uzyskało w 1973 r., kiedy to do Łędzin włączono Goławiec i Górki, należące do tego czasu do gminy Chełm Śląski. W 1975 r. Łędziny zostały włączone do Tychów². Samodzielną gminą o statusie miasta Łędziny zostały ponownie w kwietniu 1991 r.³ Przed 1975 r. Łędziny należały początkowo (do 1951 r.) do powiatu pszczyńskiego, później - do powiatu tyskiego; od 1999 r. należą do powiatu bieruńsko-lędzińskiego (obok Bierunia, Imielina, Bojszów i Chełma Śląskiego) z siedzibą w Bieruniu (początkowo, do końca 2001 r. noszącego nazwę powiat „tyski”).

Miasto obejmuje następujące miejscowości: Łędziny (miasto) oraz Blich, Goławiec, Górki, Kolonia Piast, Kolonia Ziemowit, Nowy Hołdunów, Smardzowice, Stary Hołdunów i Zamoście (części miasta Łędziny)⁴, stanowiące jednostki osadnicze w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 2003 r. o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych (Dz. U. z 2003 r. Nr 166, poz. 1612 z późn. zm.), przywołanej w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Pod względem ewidencyjnym miasto składa się z pięciu obrębów ewidencyjnych (geodezyjnych): Górki, Goławiec, Hołdunów, Łędziny i Smardzowice.

Miasto graniczy z: Bieruniem, Imielinem i Chełmem Śląskim - gminami w powiecie bieruńsko-lędzińskim oraz z powiatami miejskimi: Katowice, Mysłowice i Tychy. Długość granicy miasta wynosi 37,1 km; najdłuższa jest granica z Katowicami (10,7 km [29% ogólnej długości granicy miasta]); pozostałe odcinki granicy liczą po kilka kilometrów: z Bieruniem - 8 km (21%), Imielinem - 6,7 km (18%), Tychami i Chełmem Śląskim - po 4 km (po 11%) oraz Mysłowicami - 3,7 km (10%).

Tabela 1. Łędziny i jednostki sąsiednie. Zmiany liczby ludności w okresie 2003-2017

Jednostka terytorialna	Status gminy	Powierzchnia (ha)	Liczba ludności (2003 r.)	Liczba ludności (2017 r.)	Gęstość zaludnienia (osoby/km ²)	Zmiana liczby ludności w latach 2003-2017 (osoby)	Zmiana liczby ludności w latach 2003-2017 (%), 2003=100
Łędziny	miasto	3165	15948	16819	531	+871	106
Bieruń	miasto (powiatowe)	4049	19841	19639	485	-202	99
Imielin	miasto	2799	7858	9052	323	+1194	115
Chełm Śląski	gmina wiejska	2333	5609	6245	268	+636	111
Bojszów	gmina wiejska	3469	6454	6016	225	+1341	121
powiat b-l.	powiat ziemski	15815	55710	59550	377	+3840	107
Katowice	powiat miejski	16464	322285	296262	1799	-26023	92
Mysłowice	powiat miejski	6562	75289	74647	1138	-642	99
Tychy	powiat miejski	8181	132151	128211	1567	-3940	97

powiat b-l. - powiat bieruńsko-lędziński

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Łędziny należą do związku metropolitalnego Górnośląsko-Zagłębiowski Związek Metropolitalny. Miasto jest członkiem samorządowych stowarzyszeń: Śląskiego Związku Gmin i Powiatów (z siedzibą w Katowicach) oraz Związku Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego (z siedzibą w Gliwicach).

Lędziny są gminą górnictwem w rozumieniu ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego (Obwieszczenie Ministra Gospodarki z dnia 22 stycznia 2008 r. w sprawie wykazu gmin górnictwem [M.P. z 2008 r. Nr 10, poz.115]) - *gminą górnictwem jest gmina, na terenie której jest wykonywana albo była wykonywana po dniu 14 stycznia 1999 r. działalność gospodarcza objęta koncesją na wydobywanie węgla kamiennego i na rzecz której przedsiębiorstwo górnicze jest obowiązane lub było obowiązane po tym dniu uiszczać opłatę eksploatacyjną lub zlokalizowany jest albo zlokalizowany był po tym okresie zakład górniczy albo część tego zakładu (ustawa z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego [t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1374 z późn. zm.]).*

Lędziny cechują istotne powiązania funkcjonalno-przestrzenne z sąsiadującymi gminami, szczególnie z Bieruniem i Tychami (skupiającym obsługujące miasto powiatowe jednostki administracji zespolonej, służby, inspekcje i strażę oraz m.in. sąd rejonowy i Wojskowa Komenda Uzupełnień; związki w zakresie komunikacji publicznej i gospodarki odpadami).

Przez północną część miasta prowadzi droga krajowa S1 (ekspresowa), planowana jest budowa nowej trasy tej drogi we wschodniej części Lędzin. Miasto znajduje się na trasie sieci infrastruktury technicznej o znaczeniu regionalnym: linii wysokiego napięcia 110 kV i gazociągu wysokiego ciśnienia oraz o znaczeniu miejscowym - m.in. w zakresie linii elektroenergetycznych średniego napięcia i sieci wodociągowych.

ZWIĄZEK METROPOLITALNY „GÓRNOŚLĄSKO-ZAGŁĘBIOWSKA METROPOLIA”

Lędziny należą do związku metropolitalnego „Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia” (Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 26 czerwca 2017 r. w sprawie utworzenia w województwie śląskim związku metropolitalnego pod nazwą „Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia”⁵ (Dz. U. z 2017 r. poz. 1290). Zgodnie z ustawą z dnia 9 marca 2017 r. o związku metropolitalnym w województwie śląskim (Dz. U. z 2017 r. poz. 730), związek metropolitalny jest zrzeszeniem gmin województwa śląskiego charakteryzujących się istnieniem silnych powiązań funkcjonalnych oraz zaawansowaniem procesów urbanizacyjnych, położonych na obszarze spójnym pod względem przestrzennym, który zamieszkuje co najmniej 2 mln mieszkańców (art. 1 ust. 2). Związek metropolitalny wykonuje zadania publiczne w zakresie (art. 12): kształtowania ładu przestrzennego, rozwoju społecznego i gospodarczego obszaru związku metropolitalnego, planowania, koordynacji, integracji oraz rozwoju publicznego transportu zbiorowego, w tym transportu drogowego, kolejowego oraz innego transportu szynowego, a także zrównoważonej mobilności miejskiej, metropolitalnych przewozów pasażerskich, współdziałania w ustalaniu przebiegu dróg krajowych i wojewódzkich na obszarze związku metropolitalnego, promocji związku metropolitalnego i jego obszaru. Statut Związku Metropolitalnego określa załącznik do uchwały Nr V/1/2018 Zgromadzenia Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii z dnia 16 lutego 2018 r.

Lędziny należą do grupy małych gmin wchodzących w skład związku metropolitalnego. Wśród 41 gmin członkowskich zajmują 22 miejsce pod względem liczby ludności (należą do gmin liczących od 10 do 25 tys. osób [wśród gmin miejskich do tej grupy należą również: Siewierz, Pyskowice, Łaziska Górne, Radzionków i Bieruń]) oraz 32 miejsce pod względem wielkości obszaru gminy (należą do gmin o powierzchni w przedziale 25 - 35 km², obok Knurów, Pyskowice, Imielina, Chorzów i Siemianowice Śl.).

Przystąpiono do sporządzenia ramowego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego związku metropolitalnego (Uchwała Nr VII/33/2018 Zgromadzenia Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii z dnia 17 maja 2018 r. o przystąpieniu do sporządzania ramowego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii, Uchwała Nr 229/2018 Zarządu Górnośląskiej Metropolii z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie obwieszczenia, ogłoszenia i zawiadomienia o podjęciu przez Zgromadzenie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii uchwały o przystąpieniu do sporządzania ramowego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii).

2.2. ZASADY OKREŚLONE W KONCEPCJI PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA KRAJU

Zgodnie z art. 9 ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym studium sporządza się uwzględniając zasady określone w koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju (Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 [KPZK 2030], Uchwała Nr 239 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2011 r., M.P. z 2012 r. poz. 252).

Celem strategicznym KPZK 2030 jest efektywne wykorzystanie przestrzeni i jej zróżnicowanych potencjałów rozwojowych do osiągnięcia ogólnych celów rozwojowych: konkurencyjności, zwiększenia zatrudnienia i większej sprawności państwa oraz spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej w długim okresie. KPZK 2030 zakłada m.in. zbudowanie sprawnego i przejrzystego systemu planowania przestrzennego na każdym etapie gospodarowania przestrzenią, mającego za podstawę zasadę współzależności celów polityki przestrzennej z celami polityki regionalnej. Przyjęto następujące zasady polityki przestrzennego zagospodarowania kraju: ustrojowa zasada zrównoważonego rozwoju, zasada racjonalności ekonomicznej, zasada preferencji regeneracji (odnowy) nad zajmowaniem nowych obszarów pod zabudowę (rozwój z pierwszeństwem wykorzystania obszarów już zagospodarowanych, również poprzez rewitalizację obszarów zdegradowanych społecznie, ekonomicznie i fizycznie, cechujących się odpowiednimi standardami wyposażenia i zagospodarowania - przed zagospodarowaniem nowych obszarów, w tym pozbawionych infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, powodującym rozpraszanie zabudowy oraz trudny dostęp do podstawowych usług społecznych), zasady przezorności i kompensacji ekologicznej. Koncepcja zakłada ustalenie zasady wiążącej roli studium również dla decyzji związanych z określaniem warunków i wydawaniem pozwoleń na budowę, a także określenie minimalnych standardów wyposażenia i zagospodarowania przestrzennego terenów zurbanizowanych oraz dostępności do podstawowych usług społecznych.

Lędziny, według KPZK 2030, położone są w sąsiedztwie Aglomeracji Górnośląskiej („Katowice wraz z miastami wchodzącymi w skład Górnośląskiego Związku Metropolitalnego”), należą do obszaru funkcjonalnego ośrodka miejskiego wojewódzkiego o znaczeniu metropolitalnym. Aglomeracja tworzyć ma układ wielowierchołkowy - wraz z Bielskiem-Białą, Rybnikiem, Częstochową, Krakowem i konurbacją Ostrawy. Układ ten charakteryzować się ma dynamiką rozwoju, ciągłością, zwartością i wysokim stopniem urbanizacji oraz ładem przestrzennym.

Lędziny leżą w strefie silnego oddziaływania głównych ośrodków miejskich aglomeracji (Katowic i Tychów), z dobrą dostępnością do usług wyższego rzędu zlokalizowanych w tych ośrodkach miejskich. Zgodnie z KPZK 2030 jednym z celów polityki przestrzennego zagospodarowania kraju w tych strefach jest utrzymanie i rozwijanie więzi społeczności lokalnych i zachowanie prawidłowych relacji między istniejącymi strukturami przestrzennymi.

Wokół miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodków metropolitalnych, w celu zapobieżenia fragmentacji systemów przyrodniczych, ustalono obligatoryjne „zielone systemy pierścieniowe miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodków metropolitalnych” (według KPZK 2030 „ochroną planistyczną zostanie objęta łączność ekologiczna i integralność obszarów o najwyższych walorach przyrodniczych znajdujących się w zasięgu bezpośredniego oddziaływania największych miast i ich obszarów funkcjonalnych”). Zasięg takiego „zielonego systemu”, określony ideowo w planie zagospodarowania województwa śląskiego, obejmuje m.in. część obszaru Lędzin.

2.3. STRATEGIA ROZWOJU I PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO. ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH

Ustalenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego (Plan Zagospodarowania Przestrzennego Woj. Śląskiego [Uchwała Nr V/26/2016 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 29 sierpnia 2016 r. w sprawie przyjęcia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+]) określają wizję rozwoju przestrzennego województwa śląskiego, zasady polityki przestrzennej regionu, cele i kierunki działań oraz sposoby monitorowania efektów ich realizacji, a także zasady zagospodarowania obszarów funkcjonalnych i inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym.

Wizja rozwoju przestrzennego województwa została oparta na wizji określonej w strategii „Śląskie 2020+” i na wizji przyjętej w Strategii Rozwoju dla Polski Południowej („województwo śląskie będzie regionem o nowoczesnej gospodarce, wykorzystującym kreatywność jego mieszkańców i wzmacniającym istniejące

potencjały gospodarcze i środowiskowe, zapewniającym równość życiowych i rozwojowych szans przy poszanowaniu zasady zrównoważonego i trwałego rozwoju”).

Lędziny należą do Subregionu Centralnego, zdefiniowanego w Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego.

Według Planu 2020+ miasto należy do następujących obszarów funkcjonalnych:

- miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka wojewódzkiego - Metropolii Górnośląskiej (Lędziny zaliczono do obszaru funkcjonalnego Metropolii Górnośląskiej [stanowiącej „centralny obszar rozwojowy województwa śląskiego o znaczeniu europejskim”]; miejski obszar funkcjonalny ośrodka wojewódzkiego - Metropolii Górnośląskiej będzie - według Planu 2020+ - obszarem dynamicznego rozwoju gospodarczego, opartego na innowacyjności przedsiębiorstw oraz przemysłach kreatywnych, przyciągającym wysokiej jakości kapitał ludzki, konkurencyjnym w stosunku do innych metropolii w kraju i Europie);
- cennego przyrodniczo (ostoje faunistyczne, regionalne ostoje florystyczno-mykologiczne, korytarze ekologiczne dla ryb i ssaków, w tym obszar węzłowy oraz korytarz spójności);
- terenów zamkniętych (kolejowych);
- ochrony krajobrazów kulturowych;
- ochrony i kształtowania zasobów wodnych (w zakresie występowania głównych zbiorników wód podziemnych [GZWP nr 452 Zbiornik Chrzanów]);
- udokumentowanych złóż kopalin;
- wymagających rewitalizacji.

Miasto należy także do obszarów o korzystnych warunkach do produkcji energii z biomasy i biogazu rolniczego. Lędziny nie zostały wskazane na mapach przekazanych przez Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej oraz w studiach ochrony przeciwpowodziowej (w granicach miasta nie są zlokalizowane obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi).

ZASADY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO OBSZARÓW FUNKcjONALNYCH

W Planie 2020+ przyjęto następujące zasady zagospodarowania obszarów funkcjonalnych:

- **zasady zagospodarowania miejskiego obszaru funkcjonalnego:**

przeciwdziałanie powstawaniu i zmniejszanie uciążliwości hałasu; wykluczenie możliwości lokalizowania nowych obiektów gospodarowania odpadami wydobywczymi i zwalowisk odpadów wydobywczych na terenach rolnych lub leśnych; ograniczanie niskiej emisji i minimalizowanie zapotrzebowania na energię oraz zmniejszanie emisji zanieczyszczeń; wprowadzanie rozwiązań przestrzennych poprawiających bezpieczeństwo publiczne, uwzględnianie przy lokalizacji farm i turbin wiatrowych odpowiedniej (wynikającej z lokalnych warunków terenowych) odległości od zabudowy mieszkaniowej; wyposażenie przestrzeni publicznych w infrastrukturę z uwzględnieniem ograniczeń i potrzeb osób z różnymi dysfunkcjami, w tym utrudniającymi poruszanie się w przestrzeni lub jej percepcję, osób starszych oraz osób sprawujących opiekę nad małymi dziećmi;

zapewnienie dostępności do usług podstawowych; koncentracja struktur przestrzennych w oparciu o istniejące układy osadnicze; ograniczanie zjawiska „zawłaszczania” przestrzeni publicznych dotyczącego realizacji inwestycji komercyjnych i prywatnych w obszarach tradycyjnie użytkowanych jako przestrzeń publiczną; ochrona krajobrazów otwartych (ograniczanie suburbanizacji); ograniczanie zawłaszczania terenów typu *greenfield* i wykorzystanie terenów typu *brownfield* przy lokalizacji inwestycji; ochrona obiektów dziedzictwa kulturowego, w tym ich adaptacja i wykorzystanie dla nowych funkcji; zapewnianie powiązań przyrodniczych terenów zieleni miejskiej (parki, skwery, zieleńce, ogródki jordanowskie, doliny cieków itp.) z lasami i terenami otwartymi na ich obrzeżach; zapewnianie kanałów przewietrzania przeciwdziałających kumulacji zanieczyszczeń powietrza; rozwijanie niskoemisyjnego systemu transportu publicznego; ochrona terenów zabudowanych przed skutkami oddziaływania górnictwa (w tym związanych z płytką eksploatacją) na terenach i obszarach górniczych; planowanie inwestycji z uwzględnieniem kompensacji w zakresie retencji wód (przeciwdziałanie zmniejszaniu możliwości retencyjnych zlewni);

- **zasady zagospodarowania dla obszaru krajobrazów kulturowych:**

ochrona krajobrazów historycznych i różnorodności kulturowej dla zachowania tożsamości regionalnej; zachowanie i eksponowanie zasobów dziedzictwa kulturowego, w szczególności najbardziej wartościowych zespołów i obiektów służących identyfikacji i promocji przestrzeni kulturowej; wykluczenie możliwości lokalizacji elektrowni wiatrowych oraz elektrowni fotowoltaicznych w strefach ekspozycji zabytków kultury i obiektów archeologicznych;

- **zasady zagospodarowania dla obszaru ochrony udokumentowanych złóż kopalin:**

zachowanie przeznaczenia i sposobu zagospodarowania terenów złóż umożliwiające ich przyszłą eksploatację z uwzględnieniem minimalizacji kosztów związanych z ochroną środowiska i człowieka; wydobywanie kopalin z konkretnych złóż musi być warunkowane ochroną szczególnie cennych zasobów środowiska, zwłaszcza wód podziemnych, obszarów ochrony przyrody, a także społecznymi potrzebami ochrony obszarów i obiektów na powierzchni terenu: zwartej zabudowy jednostek osadniczych, obiektów o szczególnej wartości historycznej, kulturowej lub gospodarczej, obiektów infrastruktury kluczowych dla funkcjonowania społeczeństwa; redukcja konfliktów przestrzennych oraz minimalizacja skutków oddziaływań górnictwa, a także zagrożeń związanych z płytką eksploatacją górnictwem, w szczególności na zabudowę mieszkaniową, na terenach i obszarach górniczych; rekultywacja terenów przemysłowych z uwzględnieniem ochrony kształtujących się siedlisk cennych przyrodniczo;

- **zasady zagospodarowania obszaru cennego przyrodniczo:**

utrzymanie aktualnego użytkowania na terenach o wysokich walorach przyrodniczych, których zasoby są uzależnione od prowadzonej ekstensywnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybnej i mają istotne znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej; wzmacnianie funkcji przyrodniczej korytarzy ekologicznych poprzez ograniczanie ich zainwestowania, usuwanie istniejących barier oraz kształtowanie struktur przestrzennych sprzyjających migracji gatunków; zachowanie ciągłości przestrzennej i funkcjonalnej przyrodniczych korytarzy ekologicznych, w tym dolin rzecznych; preferowanie ekoturystyki (turystyka przyrodnicza) na obszarach chronionych i obszarach cennych przyrodniczo szczególnie podatnych na degradację; optymalizowanie stopnia zagospodarowania turystycznego i powiązania go z naturalną chłonnością środowiska, w tym wyznaczanie stref wyłączonych z użytkowania turystycznego; planowanie inwestycji z uwzględnieniem ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunków oraz ciągłości i drożności korytarzy ekologicznych, a w przypadku niemożliwych do uniknięcia kolizji stosowanie działań minimalizujących; stosowanie rozwiązań minimalizujących śmiertelność ptaków związaną z napowietrznymi liniami energetycznymi i farmami wiatrowymi; preferowanie lokalizowania elektrowni wodnych wyłącznie na istniejących urządzeniach wodnych i nowo budowanych zbiornikach wodnych przy uwzględnieniu uwarunkowań środowiskowych oraz zastosowaniu rozwiązań zapewniających możliwość migracji organizmów wodnych.

CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ

Do miasta Łędziny odnoszą się następujące **cele i kierunki działań** przyjęte w Planie 2020+:

Cel 1. „Nowoczesna gospodarka - promocja gospodarczego wzrostu i innowacji”:

kierunek 1.1 - tworzenie warunków przestrzennych rozwoju przedsiębiorczości, innowacyjności gospodarczej i transferu technologii (rozwijanie specjalnych stref ekonomicznych);

kierunek 1.3 - poprawa dostępności wewnętrznej regionu:

kształtowanie systemu powiązań wewnętrznych opartych na ciągach dróg (...) krajowych oraz na rozbudowie i modernizacji infrastruktury kolejowej; wspieranie zintegrowanego systemu transportu multimodalnego; rozwijanie i integrowanie systemów transportu publicznego w obrębie miejskich obszarów funkcjonalnych i pomiędzy nimi; rozwijanie niskoemisyjnego transportu publicznego; tworzenie centrów przesiadkowych, w tym budowa systemów "Park and Ride", "Park and Bike" i "Park and Walk" w pobliżu głównych węzłów i ciągów komunikacyjnych; rozwijanie i tworzenie zintegrowanego systemu szlaków i infrastruktury rowerowej (...).

Cel 2. „Szanse rozwojowe mieszkańców - zapewnienie mieszkańcom dostępu do usług publicznych”:

kierunek 2.1 - rozwój obszarów objętych procesami dyfuzji rozwoju z wykorzystaniem ich wewnętrznych potencjałów:

tereny rozwijania i podnoszenia jakości usług średniego rzędu z zakresu ochrony zdrowia i edukacji na obszarach uczestniczących w procesach rozwoju; obszary rozwijania i podnoszenia jakości usług wspierających funkcjonowanie rodziny (opieka nad dziećmi); obszary modernizowania i budowania urządzeń sportu, rekreacji, tworzenia warunków do aktywnego i zdrowego stylu życia; obszary rozwijania usług z zakresu bezpieczeństwa publicznego (w tym realizacja działań w obszarze zarządzania kryzysowego);

kierunek 2.3 - poprawa wewnętrznej integracji regionu:

rozwijanie transportu zbiorowego ułatwiającego dostęp do obszarów miejskich, rozwijanie dostępności do szlaków i infrastruktury rowerowej, zapewnienie dostępu do usług w zakresie gospodarki wodociągowo-kanalizacyjnej i odpadami, zaopatrzenia w energię elektryczną i gazową oraz systemów teleinformatycznych - poprzez budowanie, modernizowanie i integrowanie systemów infrastruktury technicznej.

Cel 3. „Przestrzeń - zrównoważone wykorzystywanie zasobów środowiska przyrodniczego i kulturowego”:

kierunek 3.1 - ochrona zasobów środowiska:

utrzymywanie istniejących obszarów i obiektów objętych prawnymi formami ochrony przyrody i krajobrazu oraz zapewnianie ich integralności; kształtowanie ciągłości systemu obszarów chronionych oraz regionalnej sieci powiązań przyrodniczych, z uwzględnieniem korytarzy ekologicznych łączących biocentra oraz obszary zasilania systemu przyrodniczego; ochrona zasobów wód powierzchniowych i podziemnych; ochrona i kształtowanie terenów otwartych dla pełnienia funkcji środowiskowych i rekreacyjnych; ochrona dolin rzecznych oraz renaturalizowanie ich wybranych fragmentów; odbudowywanie stref ekotonowych poprzez odtwarzanie roślinności oraz ochrona właściwych stosunków wodnych na obszarach ekosystemów zależnych od wód, stanowiących siedliska cenne przyrodniczo; utrzymywanie lub powiększanie powierzchni leśnej przy uwzględnieniu wytycznych dla kształtowania granicy rolno-leśnej oraz przeciwdziałanie fragmentacji zwartych kompleksów leśnych; przeciwdziałanie skutkom suszy i powodzi poprzez zmniejszanie odpływu wód opadowych ze zlewni oraz wdrażanie różnych form retencji (m.in. technicznej i nietechnicznej); ochrona gleb o najwyższej bonitacji przed przeznaczeniem na cele niezwiązane z produkcją rolną oraz ogólna ochrona gleb przed zanieczyszczeniem; dostosowywanie sposobu zagospodarowania i użytkowania terenu do potrzeb ochrony i przyszłego wykorzystania udokumentowanych złóż kopalin;

kierunek 3.2 - kształtowanie krajobrazów kulturowych w obszarach miejskich: kształtowanie systemu zielonych pierścieni wokół miast w oparciu o lasy, parki regionalne i tereny otwarte.

Cel 4. „Relacje z otoczeniem - infrastrukturalne powiązania regionu”:

kierunek 4.1 - rozwój ponadregionalnej i międzynarodowej infrastruktury transportowej:

kształtowanie systemu autostrad i dróg ekspresowych dla powiązania województwa z ośrodkami krajowymi i europejskimi, budowa, przebudowa i remont dróg (...) krajowych dla zwiększenia dostępności transportowej województwa; budowa i modernizacja dróg łączących autostrady z innymi drogami krajowymi (...) dla podniesienia atrakcyjności inwestycyjnej województwa; rozwijanie sieci multimodalnych centrów logistycznych, budowanie i rozwijanie infrastruktury kolejowej AGC, modernizacja powiązań i dostosowanie ich do prędkości co najmniej 160 km/h dla ruchu pasażerskiego, w tym zwiększenie dostępności infrastruktury kolejowej dla pasażerów (nowe stacje i przystanki kolejowe), budowanie i rozwijanie infrastruktury kolejowej AGCT, modernizacja powiązań i dostosowanie ich do prędkości co najmniej 120 km/h dla pociągów towarowych; rozwój ponadregionalnej i regionalnej infrastruktury technicznej;

kierunek 4.2 - rozwój ponadregionalnej i regionalnej infrastruktury technicznej:

zwiększanie udziału odnawialnych źródeł energii w produkcji energii w celu podnoszenia bezpieczeństwa energetycznego na poziomie regionalnym i krajowym; integrowanie sieci przesyłowej i dystrybucyjnej dla potrzeb odbioru energii ze źródeł odnawialnych; tworzenie systemu zaopatrzenia transportu w paliwo ekologiczne; budowanie zbiorników retencyjnych, budowanie infrastruktury do selektywnej zbiórki odpadów komunalnych "u źródła" oraz punktów selektywnej zbiórki odpadów komunalnych (PSZOK); zmniejszanie ilości odpadów poprzez tworzenie punktów napraw i ponownego użycia.

Plan 2020+ zawiera również założenia do planu zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka wojewódzkiego w formie usystematyzowanego „wypisu” z Planu 2020+ (zgodnie z Planem 2020+, ustawa o związkach metropolitalnych przeniosła obowiązek kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w obszarze metropolitalnym z samorządu województwa na związek metropolitalny [ramowe studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego związku metropolitalnego]).

Marszałek Województwa (pismo PP-RPP.7634.3.6.2018, PP-RPP.KW-00073/18 z 15.02.2018) stwierdził, że w studium należy uwzględnić ustalenia wynikające z Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+, szczególnie w zakresie: (1) Celów i kierunków polityki przestrzennej (cel 1 Nowoczesna gospodarka - promocja gospodarczego wzrostu i innowacji (kierunek 1.1, 1.3), cel 2 Szanse rozwojowe mieszkańców - zapewnienie mieszkańcom dostępu do usług publicznych (kierunek 2.1, 2.3); cel 3 Przestrzeń - zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska naturalnego i kulturowego (kierunek 3.1, 3.2), cel 4 Relacje z otoczeniem - infrastrukturalne powiązania regionu; (2) zasad zagospodarowania

obszarów funkcjonalnych dla: miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka wojewódzkiego - Metropolii Górnośląskiej, obszaru terenów zamkniętych (kolejowe), obszaru cennego przyrodniczo (ostoje faunistyczne, regionalne ostoje florystyczno-mykologiczne, korytarze ekologiczne dla ryb, ssaków, ssaków - obszary węzłowe), obszaru ochrony krajobrazów kulturowych, obszaru ochrony i kształtowania zasobów wodnych, obszaru udokumentowanych złóż kopalin - złoża węgla kamiennego „Ziemowit”, złoża metanu oraz złoża węgla kamiennego „Łędziny” ze względu na opracowany przez Głównego Geologa Kraju wykaz „złóż wymagających szczególnej ochrony”, w którym złoża „Łędziny” ujęte zostało jako „złoża kopalin o znaczeniu ogólnokrajowym” (pismo Głównego Geologa Kraju), obszaru rewitalizacji; (3) inwestycji celu publicznego postulowanych przez samorząd województwa, ustalonych w dokumentach przyjętych przez Sejmik Województwa Śląskiego (Tabela nr 8); (4) inwestycji celu publicznego zależnych od podmiotów innych niż samorząd województwa, ustalonych w dokumentach przyjętych przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Radę Ministrów, właściwego ministra lub sejmik województwa (Tabela nr 9).

ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH

Zgodnie z planem zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego (wykaz zadań i inwestycji celu publicznego - Tabela nr 8 i Tabela nr 9) do inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym zlokalizowanych na obszarze Łędzin należą:

- 1) inwestycje celu publicznego postulowane przez samorząd województwa, ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejmik Województwa Śląskiego (SRSTWŚl.):
 - budowa A4” - budowa obwodnicy autostradowej Metropolii Górnośląskiej (A4”) Katowice - Gliwice;
 - budowa sieci dróg / tras rowerowych (budowa spójnej sieci dróg / tras rowerowych o zasięgu ponadlokalnym, wg jednolitych standardów [SRSTWŚl.], bez sprecyzowanej lokalizacji);
 - budowa centrów przesiadkowych ([SRSTWŚl.], bez sprecyzowanej lokalizacji);
- 2) inwestycje celu publicznego zależne od pomiotów innych niż samorząd województwa, ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Radę Ministrów, właściwego ministra lub sejmik województwa, posiadające potencjalne finansowanie (w tym na podstawie RPOWŚl.):
 - budowa S1 (S1 Pyrzowice - Bielsko-Biała [Pyrzowice - Siewierz - węzeł Podwarpie; Mysłowice [węzeł Kosztowy] - Bielsko-Biała [węzeł Suchy Potok] POiŚ, KTWŚl. (p), KPZK 2030, SRSTWŚl., DISRT; budowa drogi S1 od węzła Kosztowy II w Mysłowicach do węzła Suchy Potok w Bielsku-Białej wraz z obwodnicą Oświęcimia (Mysłowice [węzeł Kosztowy] - Bielsko-Biała [węzeł Suchy Potok]; SRPP, Śląsk 2.0).

2.4. POLITYKA PRZESTRZENNA GMIN SĄSIEDZKICH

Politykę przestrzenną gmin sąsiedzkich określają studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego przyjęte w latach 2007 (Chelmu Śląski) - 2018 (Bieruń):

- Bieruń - Uchwała Nr XII/4/2018 Rady Miejskiej w Bieruniu z dnia 27 września 2018 r. w sprawie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Bierunia (zmienia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego przyjętego Uchwałą Nr IV/1/2013 Rady Miejskiej w Bieruniu z dnia 25 kwietnia 2013 r. w sprawie uchwalenia aktualizacji studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Bierunia);
- Chelmu Śląski - Uchwała Nr VIII/46/2007 Rady Gminy w Chelmie Śląskim z dnia 21 czerwca 2007 r. w sprawie zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Chelmu Śląski;
- Imielin - Uchwała Nr XXIII/154/2016 Rady Miasta Imielin z dnia 26 października 2016 r. w sprawie uchwalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Imielin;
- Katowice - Uchwała Nr XXI/483/12 Rady Miasta Katowice z dnia 25 kwietnia 2012 r. (Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Katowice - II edycja); w studium tereny sąsiadujące z Łędzinami zlokalizowane są w obszarach rolnych (rezerwy rozwojowe na cele mieszkaniowe [RM]), obszarach leśnych (ZL) i w obszarze dróg i placów publicznych (KDS);

- Mysłowice - Uchwała Nr XXX/656/08 Rady Miasta Mysłowice z dnia 30 października 2008 r. w sprawie uchwalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Mysłowice;
- Tychy - Uchwała Nr XXXIII/692/13 Rady Miasta Tychy z dnia 30 sierpnia 2013 r., ze zmianą przyjętą Uchwałą Nr XXI/371/16 Rady Miasta Tychy z dnia 19 maja 2016 r.

Dla części terenów sąsiednich gmin sporządzono miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego zawierające ustalenia istotne dla Łędzin, w tym plan przyjęty Uchwałą nr XLIV/276/2018 Rada Miasta Imielin z dnia 27 czerwca 2018 r. w sprawie „miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Imielin dla obszaru położonego pomiędzy ulicą Św. Brata Alberta, torami kolejowymi PKP, nasypem kolejowym „Maczki Bór”, a zachodnią granicą miasta” - istotny w zakresie układu komunikacyjnego i przeznaczenia terenów przemysłowych w bezpośrednim sąsiedztwie granicy Łędzin (układ komunikacyjny związany z projektowanym odcinkiem drogi S1).

3. ZAGOSPODAROWANIE TERENÓW I ICH DOTYCHCZASOWE PRZEZNACZENIE

3.1. ZAGOSPODAROWANIE TERENÓW

Ogólne proporcje w wykorzystywaniu terenów w granicach miasta Łędziny są korzystne pod względem zasad zrównoważonego rozwoju, w tym warunków środowiskowych; na obszarze miasta dominują tereny otwarte - grunty rolne i grunty leśne, a także grunty pod wodami, zajmujące łącznie około 79-80 % powierzchni miasta.

Przeważają grunty rolne, stanowiące około 62-64 % powierzchni gminy, w tym po około 1,4-1,6 % zajmują grunty rolne zabudowane oraz nieużytki. Wśród gruntów rolnych dominują grunty orne (około 1170 - 1180 ha, 37% obszaru gminy); istotne znaczenie mają również łąki trwałe (około 510 - 520 ha, ponad 16%). Grunty leśne - lasy zajmują około 15-15,8 % powierzchni gminy (470 - 500 ha), grunty pod wodami - 0,3%, natomiast tereny różne - 2,6-2,7 %.

Grunty zabudowane i zurbanizowane zajmują około 19-20 % powierzchni miasta; przeważają wśród nich tereny zabudowane, głównie mieszkaniowe. Około 184 - 189 ha zajmują tereny komunikacyjne, głównie drogi.

Tabela 2. Struktura użytkowania gruntów według danych statystycznych i ewidencji gruntów

Użytek gruntowy	Powierzchnia (ha)	Udział procentowy (%)	Powierzchnia (ha)	Udział procentowy (%)
	dane statystyczne (BDL GUS)		dane ewidencji gruntów	
GRUNTY ROLNE	1969	62,2	2020,04	64,0
użytki rolne (R, S, Ł, Ps, Br, Wsr, W, Lzr)	1919	60,6	1979,68	62,7
R - grunty orne	1181	37,3	1169,02	37,0
S - sady	15	0,5	29,61	0,9
Ł - łąki trwałe	523	16,5	510,89	16,2
Ps - pastwiska trwałe	140	4,4	177,93	5,6
Br - grunty rolne zabudowane	44	1,4	43,11	1,4
Wsr - grunty pod stawami	3	0,1	3,78	0,1
W - grunty pod rowami	13	0,4	16,43	0,5
Lzr - grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych	0	0	28,92	0,9
N - nieużytki	50	1,6	40,36	1,3
GRUNTY LEŚNE	500	15,8	469,67	14,9
Ls - lasy	451	14,2	463,53	14,7
Lz - grunty zadrzewione i zakrzewione	49	1,5	6,14	0,2
GRUNTY ZABUDOWANE I ZURBANIZOWANE	637	20,1	595,72	18,9
tereny zabudowane (B, Ba, Bi, Bp, Bz)	448	14,2	388,40	12,3
B - tereny mieszkaniowe	236	7,5	201,98	6,4
Ba - tereny przemysłowe	129	4,1	119,28	3,8
Bi - inne tereny zabudowane	43	1,4	38,58	1,2
Bp - zurbanizowane tereny niezabudowane lub w trakcie zabudowy	2	0,1	9,22	0,3
Bz - tereny rekreacyjno-wypoczynkowe	38	1,2	19,35	0,6
tereny komunikacyjne (dr, Tk, Ti, Tp)	189	6	183,86	5,8
dr - drogi	160	5,1	153,21	4,9
Tk - tereny kolejowe	28	0,9	28,57	0,9
Ti - inne tereny komunikacyjne	1	0,0	0,08	0,0
Tp - grunty przeznaczone pod budowę dróg publicznych	0	0,0	2,00	0,1

Użytek gruntowy	Powierzchnia (ha)	Udział procentowy (%)	Powierzchnia (ha)	Udział procentowy (%)
	dane statystyczne (BDL GUS)		dane ewidencji gruntów	
GRUNTY POD WODAMI (Wp, Ws)	8	0,3	10,15	0,3
Wp - grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi	8	0,3	9,46	0,3
Ws - grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi	0	0,0	0,69	0,0
Tr - Tereny różne	51	1,6	85,34	2,7
ogółem	3165	100	3157,46	100

źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS, 2014 oraz ewidencji gruntów i budynków powiatu bieruńsko-lędzkiego

Tabela 3. Struktura użytkowania gruntów w obrębach ewidencyjnych według ewidencji gruntów

Użytki	Goławiec		Górki		Hołdunów		Lędziny		Smardzowice	
	powierzchnia (ha)	odsetek (%)	powierzchnia (ha)	odsetek (%)	powierzchnia (ha)	odsetek (%)	powierzchnia (ha)	odsetek (%)	powierzchnia (ha)	odsetek (%)
ROLNE	206,26	61,7	307,34	79,4	182,47	60,0	1119,15	59,3	204,30	84,2
R	117,28	35,1	178,64	46,2	101,02	33,0	649,98	34,4	122,10	50,3
S	3,60	1,1	0,73	0,2	0,74	0,2	20,80	1,1	3,73	1,5
Ł	65,52	19,6	83,48	21,6	26,21	8,6	294,51	15,6	41,16	17,0
Ps	5,14	1,5	18,26	4,7	44,46	14,5	81,53	4,3	28,53	11,8
Br	6,49	1,9	12,87	3,3	0,83	0,3	17,59	0,9	5,33	2,2
Wsr	0	0,0	3,78	1,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
W	1,84	0,6	2,55	0,7	3,22	1,1	8,82	0,5	0	0,0
Lzr	0	0,0	0	0,0	0,12	0,0	28,80	1,5	0	0,0
N	6,39	1,9	7,03	1,8	5,87	1,9	17,12	0,9	3,45	1,4
LEŚNE	90,34	27,1	50,55	13,0	0,08	0,0	327,01	17,3	1,69	0,7
Ls	90,12	27,0	49,66	12,8	0,08	0,0	323,67	17,1	0	0,0
Lz	0,22	0,1	0,89	0,2	0	0,0	3,34	0,2	1,69	0,7
ZURBAN.	30,15	9,0	26,88	6,9	100,62	32,9	389,80	20,6	24,83	10,2
ZABUD.	22,34	6,7	8,88	2,3	70,90	23,2	267,42	14,2	18,88	7,8
B	19,26	5,8	7,56	2,0	53,96	17,6	107,92	5,7	13,28	5,5
Ba	0,36	0,1	0,12	0,0	7,51	2,5	107,61	5,7	3,68	1,5
Bi	1,35	0,4	0,89	0,2	7,99	2,6	27,48	1,5	0,88	0,4
Bp	0,87	0,3	0,17	0,0	1,12	0,4	6,02	0,3	1,04	0,4
Bz	0,50	0,1	0,14	0,0	0,32	0,1	18,39	1,0	0	0,0
KOMUNIK.	7,81	2,3	18,0	4,6	29,72	9,7	122,38	6,5	5,95	2,5
dr	7,81	2,3	9,38	2,4	25,82	8,4	104,26	5,5	5,95	2,5
Tk	0	0,0	8,62	2,2	3,82	1,2	16,12	0,9	0	0,0
Ti	0	0,0	0	0,0	0,08	0,0	0	0,0	0	0,0
Tp	0	0,0	0	0,0	0	0,0	2,00	0,1	0	0,0
WODY	3,49	1,0	1,57	0,4	0	0,0	4,50	0,2	0,59	0,2
Wp	3,49	1,0	1,04	0,3	0	0,0	4,50	0,2	0,43	0,2
Ws	0	0,0	0,53	0,1	0	0,0	0	0,0	0,16	0,1
RÓŻNE	3,94	1,2	0,52	0,1	22,99	7,5	47,27	2,5	10,63	4,4
ogółem	334,16	100	386,86	100	306,16	100	1887,74	100	242,53	100

źródło: opracowanie własne na podstawie ewidencji gruntów i budynków powiatu bieruńsko-lędzkiego

Faktyczne użytkowanie i zagospodarowanie terenów wskazuje na podobny lub nieco większy stopień zainwestowania obszaru miasta niż to wynika z danych ewidencyjnych i statystycznych. Tereny zabudowane, komunikacji i infrastruktury zajmują około 702 ha (22% powierzchni miasta), w tym - zajmujące wśród nich największą powierzchnię - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej - 295 ha (ponad 9%); tereny towarzyszące zakładowi górnictwu (tereny składowania odpadów wydobywczych oraz osadników wód dołowych) zajmują blisko 56 ha, zaś różne formy zieleni publicznej i prywatnej - blisko 47 ha. Tereny zurbanizowane niezabudowane oraz różnego rodzaju nieużytki (naturalne, porolne, poprzemysłowe i powojkowe), w tym w różnym stopniu zadrzewione, zajmują blisko 370 ha, prawie 12% powierzchni obszaru miasta (przy czym, w innym ujęciu, tereny poprzemysłowe zajmują 26,3 ha, zaś tereny powojkowe - 25,5 ha). Nadal jednak przeważają tereny otwarte - składające się na rolniczą przestrzeń produkcyjną (blisko 1380 ha, 44%) oraz tereny leśne i wód (595 ha, 19%).

Tabela 4. Struktura użytkowania terenów - stan faktyczny

Rodzaj użytkowania		Powierzchnia (ha)	Odsetek (%)
TERENY ZABUDOWANE		521,29	16,6
MN	tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	294,39	9,4
MW	tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej	27,01	0,9
MR	tereny zabudowy zagrodowej i produkcji rolniczej	40,88	1,3
MU	tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej	15,47	0,5
U	tereny usług i handlu	15,46	0,5
UP	tereny usług publicznych i społecznych, w tym kultu religijnego	11,64	0,4
UPZ	tereny usług publicznych z obiektami rekreacyjnymi i zielenią urządzoną	10,80	0,1
PU	tereny produkcyjno-usługowe	23,33	0,7
PG	tereny przemysłowe - zakład górniczy	69,77	2,2
IT	tereny infrastruktury technicznej i komunalnej	8,33	0,3
KG	tereny garaży	4,21	0,1
TERENY TOWARZYSZĄCE ZAKŁADOWI GÓRNICZEMU		55,73	1,8
PH	tereny składowania odpadów wydobywczych	32,06	1,0
PO	tereny osadników wód dołowych z infrastrukturą towarzyszącą	23,67	0,8
TERENY KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY		180,53	5,7
KD	tereny dróg (publicznych i wewnętrznych)	147,90	4,7
KP	tereny parkingów	6,48	0,2
KK	tereny kolejowe	26,15	0,8
TERENY ZIELENI PUBLICZNEJ I PRYWATNEJ		46,94	1,0
US	tereny rekreacyjno-sportowe	18,38	0,6
ZP	tereny zieleni urządzonej	2,48	0,1
ZD	tereny ogrodów działkowych	9,79	0,3
ZO	działki rekreacyjne lub z zielenią kultywowaną i sadami	13,99	0,4
ZC	tereny cmentarzy	2,30	0,1
ROLNICZA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA		1378,81	43,8
R	tereny rolne - zwarte kompleksy gruntów rolnych	910,95	28,9
RN	tereny rolne - pozostałe	223,94	7,1
ZN	tereny rolne w dolinach cieków	243,92	7,7
TERENY LEŚNE I WÓD		595,71	18,8
ZL	tereny lasów	464,12	14,7
LZ	tereny zwartych zadrzewień	110,13	3,5
W	tereny wód	14,15	0,4
BW	tereny budowli hydrotechnicznych w dolinach cieków	7,31	0,2

Rodzaj użytkowania		Powierzchnia (ha)	Odsetek (%)
TERENY ZURBANIZOWANE NIEZABUDOWANE, NIEUŻYTKI		368,52	11,6
BP	działki lub części działek niezabudowane	54,79	1,7
N	tereny nieużytków, w tym naturalnych, grunty rolne odłogowane	163,68	5,2
NLZ	tereny nieużytków, w tym naturalnych, grunty rolne odłogowane - z zadrzewieniami	98,32	3,1
NZ	nieużytki i zieleń nieurządzona z zadrzewieniami w dolinach cieków lub na terenach podmokłych	51,73	1,6
ogółem		3147,53	100,0

źródło: opracowanie własne (inwentaryzacja urbanistyczna, stan - 2 kwartał 2018 r.)

Według ewidencji gruntów i budynków, w mieście istnieje ponad 6,8 tys. budynków o łącznej powierzchni 65 ha. Przeważają budynki mieszkalne jednorodzinne (ponad 3,2 tys. budynków) oraz budynki towarzyszące (gospodarcze i garaże).

3.2. DOTYCHCZASOWE PRZEZNACZENIE TERENÓW

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Dotychczas obowiązuje studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Łędziny, uchwalone Uchwałą Nr CCCXXII/09/02 Rady Miasta Łędziny z dnia 26 września 2002 r. z późniejszymi zmianami (z 2007 r., 2009 r. i 2016 r.): Uchwała Nr XIX/131/2007 Rady Miasta Łędziny z dnia 30 listopada 2007 r. w sprawie uchwalenia zmiany Studium (...) dla obszaru położonego po północnej stronie drogi krajowej S-1 w północno-zachodniej części miasta (utworzenie zespołu produkcyjno-usługowo-składowego), Uchwała Nr LI/359/09 Rady Miasta Łędziny z dnia 29 października 2009 r. w sprawie uchwalenia zmiany Studium (...) dla obszaru położonego po północnej i południowej stronie ul. Łędzińskiej oraz na zachód od linii kolejowej w Łędzinach oraz Uchwała Nr XXIX/216/16 Rady Miasta Łędziny z dnia 30 czerwca 2016 r. w sprawie uchwalenia zmiany Studium (...) - zmiana obejmuje obszary położone w rejonie ul. Zawiszy Czarnego na północ i południe od drogi krajowej S1 (utworzenie zespołu produkcyjno-usługowo-składowego po północnej i południowej stronie drogi krajowej S1 w północno-zachodniej części miasta z dopuszczeniem obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m²).

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego zajmują łącznie 328,33 ha, co stanowi jedynie nieco ponad 10% obszaru miasta. Obowiązuje 17 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uchwalonych w latach 1997 - 2017 (Tabela nr 5).

W podziale na jednostki osadnicze, plany miejscowe w poszczególnych jednostkach zajmują z reguły po kilkadziesiąt hektarów (od 23 ha w Świniowach do 66 ha w Starym Hołdunowie), nieco mniejszą powierzchnię (9,8 ha) plany miejscowe zajmują w Blychu, zaś w Górkach - jedynie 0,6 ha. Planem miejscowym nie jest objęty Goławiec.

Tabela 5. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego	Numer i data uchwały Rady Miasta Łędziny w sprawie planu miejscowego	Dziennik urzędowy województwa, w którym opublikowano plan miejscowy	Jednostka osadnicza	Powierzchnia obszaru objętego planem miejscowym (ha)	Odsetek powierzchni objętej planami (%)	Odsetek powierzchni miasta (%)
zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta Łędziny (stacje paliw)	I/01/97 z 30.01.1997	Dz. Urz. Woj. Kat. z 1997 r. Nr 16	Kolonia Piast- Kolonia Ziemowit, Łędziny- Świniowy	0,0	0,0	0,09
zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta Łędziny (cementarze)	XXXII/06/97 z 19.06.1997	Dz. Urz. Woj. Kat. z 1997 r. Nr 25	Stary Hołdunów	0,0	0,0	0,16

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego	Numer i data uchwały Rady Miasta Łędziny w sprawie planu miejscowego	Dziennik urzędowy województwa, w którym opublikowano plan miejscowy	Jednostka osadnicza	Powierzchnia obszaru objętego planem miejscowym (ha)	Odsetek powierzchni objętej planami (%)	Odsetek powierzchni miasta (%)
zmiana planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta Łędziny dla terenu położonego po wschodniej stronie południowego odcinka ul. Łędzińskiej przy granicy z miastem Bieruń	LVII/06/03 z 26.06.2003	Dz. Urz. Woj. Śl. z 2003 r. Nr 76	Blych	0,0	0,0	0,08
zmiana planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta Łędziny dla terenu położonego po wschodniej stronie południowego odcinka ul. Łędzińskiej w Łędzinach	LVII/06/03 z 26.06.2003	Dz. Urz. Woj. Śl. z 2003 r. Nr 76	Blych	0,0	0,0	0,14
miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Łędziny dla terenów wskazanych na załącznikach graficznych o numerach 1 - 13 ¹⁾	XXXVIII/222/05 z 30.06.2005	Dz. Urz. Woj. Śl. z 2005 r. Nr 92	Górki, Kolonia Piast-Kolonia Ziemowit, Łędziny, Łędziny-Świniowy, Nowy Hołdunów	0,0	0,0	1,00
miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ulic: A. Fredry, Hołdunowskiej i Gwarków w Łędzinach ²⁾	XV/113/07 z 27.09.2007	Dz. Urz. Woj. Śl. z 2007 r. Nr 185	Nowy Hołdunów	8,6	2,6	0,27
miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie drogi krajowej S-1, zmieniony zmianą z 2017 r. ³⁾	XXXVIII/240/08 z 27.11.2008 XXXVII/277/17 z 26.01.2017	Dz. Urz. Woj. Śl. z 2009 r. Nr 7 Dz. Urz. Woj. Śl. z 2017 r. poz. 681	Zamoście	29,5	9,0	0,93
miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ul. Hołdunowskiej i Gwarków w Łędzinach, zmieniony zmianą z 2016 r. ⁴⁾	LXII/422/10 z 10.06.2010 XXVII/195/16 z 28.04.2016	Dz. Urz. Woj. Śl. z 2010 r. Nr 162, poz. 2654 Dz. Urz. Woj. Śl. z 2016 r. poz. 2474	Nowy Hołdunów	25,0	7,9	0,81
zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w północno-wschodniej części dzielnicy Hołdunów w Łędzinach ⁵⁾	LXII/421/10 z 30.06.2010	Dz. Urz. Woj. Śl. z 2010 r. Nr 162, poz. 2656	Nowy Hołdunów	6,1	1,9	0,19
miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ul. Hołdunowskiej w Łędzinach	LXII/423/10 z 30.06.2010	Dz. Urz. Woj. Śl. z 2010 r. Nr 162, poz. 2655	Nowy Hołdunów	7,6	2,3	0,24
zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ulic: Miłej, Żeromskiego, Ułańskiej i Fredry w Łędzinach ⁵⁾	XLI/297/13 z 24.10.2013	Dz. Urz. Woj. Śl. z 2013 r. poz. 6329	Smardzowice	46,6	14,3	1,47
zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ulic: A. Fredry, Hołdunowskiej i Gwarków w Łędzinach - etap I	XLVII/362/14 z 24.04.2014	Dz. Urz. Woj. Śl. z 2014 r. poz. 2608	Stary Hołdunów, Smardzowice	61,9	19,0	1,96
miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ul. Zabytkowej w Łędzinach - Etap I	XLVIII/377/14 z 29.05.2014	Dz. Urz. Woj. Śl. z 2014 r. poz. 3322	Łędziny	24,6	7,5	0,78

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego	Numer i data uchwały Rady Miasta Łęczyny w sprawie planu miejscowego	Dziennik urzędowy województwa, w którym opublikowano plan miejscowy	Jednostka osadnicza	Powierzchnia obszaru objętego planem miejscowym (ha)	Odssetek powierzchni objętej planami (%)	Odssetek powierzchni miasta (%)
miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ul. Łędzińskiej w Łęczynach ⁸⁾	XXVI/192/16 z 21.04.2016	Dz. Urz. Woj. Śl. z 2016 r. poz. 2348	Kolonia Piast-Kolonia Ziemowit	41,4	12,7	1,31
miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ul. Murckowskiej w Łęczynach	XXVI/193/16 z 21.04.2016	Dz. Urz. Woj. Śl. z 2016 r. poz. 2349	Łęczyny-Swiniowy	12,0	3,7	0,38
miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ul. Zawiszy Czarnego w Łęczynach	XXXV/261/16 z 22.12.2016	Dz. Urz. Woj. Śl. z 2017 r. poz. 21	Zamoście	6,1	1,9	0,19
miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ul. Łędzińskiej w Łęczynach - Etap I	XLI/312/17 z 27.04.2017	Dz. Urz. Woj. Śl. z 2017 r. poz. 3014	Blych	2,9	0,0	0,09
razem	x	x	x	326,6	100	10,32

- 1) częściowo zmieniony miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ul. Fredry, Hołdunowskiej i Gwarków (Uchwała Nr XV/113/07 z dnia 27.09.2007 r., Dz. Urz. Woj. Śl. z 2007 Nr 185), który został częściowo zmieniony miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ulic: A. Fredry, Hołdunowskiej i Gwarków w Łęczynach - etap I (Uchwała Nr XLVII/362/14 z dnia 24.04.2014 r., Dz. Urz. Woj. Śl. z 2014 r. poz. 2608)
- 2) częściowo zmieniony miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ulic: A. Fredry, Hołdunowskiej i Gwarków w Łęczynach - etap I (Uchwała Nr XLVII/362/14 z dnia 24.04.2014 r., Dz. Urz. Woj. Śl. z 2014 r. poz. 2608),
- 3) zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie drogi krajowej S-1 [...] (Uchwała Nr XXXVI/277/17 z dnia 26.01.2017 r., Dz. Urz. Woj. Śl. z 2017 poz. 681)
- 4) zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ul. Hołdunowskiej i Gwarków w Łęczynach (Uchwała Nr LXII/422/10 z dnia 30 czerwca 2010 r., Dz. Urz. Woj. Śl. z 2010 r. Nr 62, poz. 2654), który zastępował zmianę planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta Łęczyny dla terenu położonego w północno-wschodniej części dzielnicy Hołdunów (Uchwała Nr LV/06/2003 z dnia 26.06.2003 r., Dz. Urz. Woj. Śl. z 2003 r. Nr 76)
- 5) zastępuje zmianę planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta Łęczyny dla terenu położonego w północno-wschodniej części dzielnicy Hołdunów (Uchwała Nr LV/06/2003 z dnia 26.06.2003 r., Dz. Urz. Woj. Śl. z 2003 r. Nr 76)
- 6) zastępuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ulic: Milej, Żeromskiego, Ulańskiej i Fredry w Łęczynach (Uchwała Nr LI/360/09 z dnia 29.10.2009, Dz. Urz. Woj. Śl. z 2009 r. Nr 222)
- 7) zastępuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w rejonie ulicy Łędzińskiej w Łęczynach (Uchwała Nr LIII/373/09 z dnia 03.12.2009, Dz. Urz. Woj. Śl. z 2010 r. Nr 26, poz. 378)

Przystąpiono do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie Blycha (Uchwała LXV/510/18 Rady Miasta Łęczyny z dnia 27 września 2018 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ulic: Łędzińska, Blych i Wapienna w Łęczynach).

PRZEZNACZENIE TERENÓW

Tereny zurbanizowane (tereny zabudowy mieszkaniowej, zabudowy usługowej, obiektów produkcyjnych, infrastruktury technicznej i komunikacji) stanowią ponad 88% obszaru objętego planami miejscowymi oraz ponad 9% powierzchni miasta, z czego 78% powierzchni objętej planami miejscowymi (ponad 8% w skali miasta) stanowią tereny zabudowane (wraz z usługami sportu), w tym: ponad 46% zajmują tereny mieszkaniowe (tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny mieszkaniowo-usługowe [zabudowa jednorodzinna], tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej oraz tereny usługowo-mieszkaniowe [zabudowa wielorodzinna] - o łącznej pow. 152,3 ha), a tereny produkcyjno-usługowe - blisko 21% (68,4 ha). Tereny komunikacji (głównie drogi publiczne różnych klas) stanowią ponad 10% powierzchni objętej planami miejscowymi, a tereny zieleni urządzonej i izolacyjnej, w tym cmentarze - ponad 5%. Blisko 11% powierzchni obszaru objętego planami miejscowymi zajmują tereny otwarte (ponad 1% powierzchni obszaru miasta), głównie - tereny rolnicze wraz z terenem zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolniczych i ogrodniczych (zajmujące 9,3% powierzchni terenów objętych planami miejscowymi). Tereny wód i lasów zajmują 2,5% terenów objętych planami miejscowymi.

Plany miejscowe w Lędzinach pełnią różną rolę: z jednej strony obejmują tereny rozwojowe (mieszkaniowe i produkcyjno-usługowe, w części już zagospodarowane zgodnie z ustaleniami planów miejscowych) oraz tereny poprzemysłowe, zaś z drugiej - chronią określone wartości przestrzeni (układ urbanistyczny osiedla Domów Fińskich w Hołdunowie, otoczenie kościoła pw. św. Klemensa w rejonie ul. Zabytkowej w Lędzinach).

Tabela 6. Przeznaczenie terenów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego

Symbol terenu	Przeznaczenie terenu	Powierzchnia (ha)	Udział w powierzchni obszaru objętego planami (%)	Udział w powierzchni miasta (%)
TERENY ZURBANIZOWANE		289,63	88,2	9,2
TERENY ZABUDOWANE		255,90	78,0	8,1
MN	tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	63,96	19,5	2,0
MU	tereny mieszkaniowo - usługowe (zabudowa jednorodzinna)	78,37	23,9	2,5
MW	tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej	5,31	1,6	0,2
U/MW	tereny usługowo-mieszkaniowe (zabudowa wielorodzinna)	4,64	1,4	0,1
U	tereny zabudowy usługowej	16,42	5,0	0,5
US	tereny usług sportu	1,09	0,3	0,0
PU	tereny produkcyjno-usługowe	68,38	20,8	2,2
IT	tereny infrastruktury technicznej	0,10	0,0	0,0
TERENY KOMUNIKACJI		33,73	10,3	1,1
KS	tereny parkingów	0,61	0,2	x
KD	tereny komunikacji drogowej	31,36	9,6	1,0
KDS	tereny komunikacji - droga klasy ekspresowej	6,98	2,1	x
KDG	tereny komunikacji - droga klasy głównej	0,11	0,0	x
KDZ	teren komunikacji - droga klasy zbiorczej	2,92	0,9	x
KDL	teren komunikacji - droga klasy lokalnej	3,98	1,2	x
KDD	teren komunikacji - droga klasy dojazdowej	15,61	4,8	x
KDX	tereny komunikacji - ciąg pieszo-jezdny	0,57	0,2	x
KDW	teren komunikacji - droga wewnętrzna	1,04	0,3	x
KK	tereny kolejowe	1,75	0,5	x
TERENY ZIELENI URZĄDZONEJ		17,62	5,4	0,6
ZU	tereny zieleni urządzonej i izolacyjnej	12,53	3,8	0,4
ZC	tereny cmentarzy	5,09	1,6	0,2
TERENY OTWARTE		35,76	10,9	1,1
TERENY ROLNICZE		30,44	9,3	1,0
R	tereny rolnicze	27,60	8,4	0,9
RM	tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych	2,84	0,9	0,1
TERENY WÓD I LASÓW		8,16	2,5	0,3
W	tereny wód powierzchniowych	0,40	0,1	x
ZL	tereny lasów	4,82	1,5	0,2
Z	tereny zieleni wysokiej (tereny zadrzewione)	2,93	0,9	x
razem		328,23	x	10,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta Lędziny

PRZEZNACZENIE PODSTAWOWE I DOPUSZCZALNE ORAZ WSKAŹNIKI URBANISTYCZNE USTALONE W PLANACH MIEJSCOWYCH DLA TERENÓW PRZEZNACZONYCH POD ZABUDOWĘ

Tabela 7. Przeznaczenie podstawowe i dopuszczalne oraz wskaźniki urbanistyczne w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego

Uchwała (-y)	Symbol terenu, przeznaczenie podstawowe	Przeznaczenie dopuszczalne	Powierzchnia (m ²)		Wysokość zabudowy	
			maksymalna powierzchnia zabudowy (%)	maksymalna intensywność zabudowy	minimalny udział pow. biologicznie czynnej (%)	wysokość zabudowy (m)
Nr LVII/06/2003 i Nr LVII/06/2003 Rady Miasta Łędziny z dnia 26 czerwca 2003 r.	PU tereny aktywności gospodarczej o charakterze przemysłowo-składowym	przetwórstwo przemysłowe, usługi produkcyjne, działalność dotycząca pojazdów mechanicznych, handel hurtowy i detaliczny, magazynowanie, składowanie i przechowywanie towarów, usługi związane z obsługą podróżnych	80 ^a	x	x	x
Nr XXXVIII/222/05 Rady Miasta Łędziny z dnia 30 czerwca 2005 r.	MU tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej	zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, handel detaliczny, hurtowy, usługi podstawowe i inna działalność usługowa lub wytwórcza małych przedsiębiorstw	30-45	x	x	10-12
	U tereny zabudowy usługowej	1U - usługi związane z obsługą podróżnych (typu motel, gastronomia), 2U - usługi związane z obsługą podróżnych typu stacja paliw, 3U - usługi i działalności gospodarcze	70	x	x	12
Nr LXII/421/10 i Nr LXII/423/10 Rady Miasta Łędziny z dnia 30 czerwca 2010 r.	PU teren obiektów produkcyjnych, składow, magazynów i zabudowy usługowej	obiekty produkcyjne, składy i magazyny, zabudowa usługowa i handel; zakaz lokalizacji: handlu detalicznego o powierzchni sprzedaży powyżej 2000m ² oraz usług zdrowia i oświaty	80	x	5	20
Nr XLI/297/13 Rady Miasta Łędziny z dnia 24 października 2013 r.	MU tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej	zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna lub zabudowa mieszkaniowo-usługowa, usługi w lokalach lub w budynkach; tereny 9 MU i 10 MU - także zabudowa zagrodowa; zakaz zabudowy obiektami kubaturowymi: w strefie o promieniu 20 m od otworu geologicznego C3 i w strefie o promieniu 30 m od zlikwidowanego szybu Piast V	30 (11-8MU), 40 (1-10MU)	1,0 (11-18MU) 1,2 (1-10MU)	30	7-12
Nr XLV/362/14 Rady Miasta Łędziny z dnia 24 kwietnia 2014 r.	MN tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna wolnostojąca	35	1,0	30	8,5
	UK tereny zabudowy usługowej	usługi w zakresie kultu religijnego, pomocy społecznej i inne usługi związane z działalnością parafii, oświaty, edukacji, kultury	50	5,0	15	45/12
	U tereny zabudowy usługowej	usługi w zakresie handlu, zdrowia, oświaty, edukacji, gastronomii, zabudowa mieszkaniowo-usługowa	50-60	1,7	10	12
	UZ tereny zabudowy usługowej	usługi zdrowia	50	1,5	10	12
Nr XLV/377/14 Rady Miasta Łędziny z dnia 29 maja 2014 r.	MN teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna wolnostojąca	35	1,0	30	8,5
	UK teren zabudowy usług kultu religijnego	usługi w zakresie kultu religijnego	20	5,0	25	40
Nr XXVI/192/16 Rady Miasta Łędziny z dnia 21 kwietnia 2016 r.	MW teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej	zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna, także zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna	40	2,0	25	16
	U/MW tereny zabudowy usługowo-mieszkaniowej	zabudowa usługowa, zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna z dopuszczeniem lokali usługowych	35 4U/MW - 75	1,8, 4U/MW - 4,0	25	20, 4U/MW - 22
	MN teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	2MN - także zabudowa wielorodzinna	40	1,0, MW - 1,2	30	10
	U tereny zabudowy usługowej	także usługi sportu, rekreacji i kultury	50	2,5	15	20, 3U - 35

Uchwała (-y)	Symbol terenu, przeznaczenie podstawowe	Przeznaczenie dopuszczalne	Powierzchnia (m ²)		Wysokość zabudowy	
			maksymalna powierzchnia zabudowy (%)	maksymalna intensywność zabudowy	minimalny udział pow. biologicznie czynnej (%)	wysokość zabudowy (m)
Nr XXVI/193/16 Rady Miasta Łędziny z dnia 21 kwietnia 2016 r.	RM teren zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych lub ogrodniczych	zabudowa zagrodowa w gospodarstwach rolnych lub ogrodniczych, uprawy polowe, stawy hodowlane	40	0,8	25	10-30
Nr XXVII/195/16 Rady Miasta Łędziny z dnia 28 kwietnia 2016 r.	MNU tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej	zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i usługowa, nieuciążliwe działalności usługowo-wytwórcze	40	1,0	30	17
	PU tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów oraz zabudowy usługowej	obiekty produkcyjne, składy i magazyny; zabudowa usługowa i handel z zakazem lokalizacji handlu detalicznego o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m ² oraz usług zdrowia i oświaty	80	3,2	5	15
Nr XXXV/261/16 Rady Miasta Łędziny z dnia 22 grudnia 2016 r.	PU teren obiektów produkcyjnych, składów i magazynów oraz zabudowy usługowej, w tym lokalizacji obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m ²	obiekty produkcyjne, magazyny, bazy, składy, usługi, w tym obiekty handlowe o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m ² , usługi produkcyjne, usługi transportu, stacje paliw z dopuszczeniem zaplecza usługowo-handlowego	60	2,4	10	30
Nr XXXVI/277/17 Rady Miasta Łędziny z dnia 26 stycznia 2017 r.	PU teren obiektów produkcyjnych, składów i magazynów oraz zabudowy usługowej, w tym lokalizacji obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m ²	obiekty produkcyjne, magazyny, bazy, składy, usługi, w tym obiekty handlowe o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m ² , usługi produkcyjne, usługi transportu, stacje paliw z dopuszczeniem zaplecza usługowo-handlowego	60	3,0	10	30
Nr XLI/312/17 Rady Miasta Łędziny z dnia 27 kwietnia 2017 r.	PU teren obiektów produkcyjnych, składów i magazynów oraz zabudowy usługowej	obiekty produkcyjne, składy i magazyny oraz zabudowa usługowa, stacje paliw z dopuszczeniem zaplecza usługowo-handlowego	60	2,4	10	16

^a - współczynnik trwałego zainwestowania terenu

źródło: opracowanie własne na podstawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta Łędziny

Decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu

W okresie od 2005 r. w mieście wydano około 650 istotnych dla stanu zagospodarowania przestrzennego decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, w zdecydowanej większości dotyczących inwestycji polegających na budowie budynków mieszkalnych jednorodzinnych. Dotychczas zrealizowano inwestycje, których dotyczyło 368 decyzji - głównie w Łędzinach (143 decyzje), a także w Goławcu (44), Zamościu (35) i Smardzowicach (29), w tym na obszarach nie przewidzianych w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego do rozwoju zabudowy mieszkaniowej (zwłaszcza w Zamościu i Goławcu).

4. ŁAD PRZESTRZENNY. KRAJOBRAZ, W TYM KRAJOBRAZ KULTUROWY

4.1. ŁAD PRZESTRZENNY

Ład przestrzenny oznacza, w rozumieniu ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, sytuację polegającą na ukształtowaniu przestrzeni "w sposób tworzący harmonijną całość oraz uwzględniający w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno-estetyczne" (za art. 2 pkt 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym). Możliwość kształtowania przestrzeni w sposób zbliżony do stanu idealnego tworzą przepisy planów miejscowych, w których ustala się przeznaczenie terenów oraz określa się sposoby zagospodarowania i warunki zabudowy tych terenów. Sposób uwzględniania wymagań ładu przestrzennego (w tym urbanistyki i architektury [art. 1 ust. 2 pkt 1 ustawy]), a także efektywnego gospodarowania przestrzenią i walorów ekonomicznych przestrzeni w przypadku sytuowania nowej zabudowy określają wymagania art. 1 ust. 4 i art. 10 ust. 5-7 ustawy (wprowadzone ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji), zakładające między innymi:

- kształtowanie struktur przestrzennych przy uwzględnieniu dążenia do minimalizowania „transportochłonności” układu przestrzennego;
- lokalizowanie nowej zabudowy mieszkaniowej w sposób umożliwiający mieszkańcom maksymalne wykorzystanie publicznego transportu zbiorowego jako podstawowego środka transportu;
- zapewnianie rozwiązań przestrzennych ułatwiających przemieszczanie się pieszych i rowerzystów;
- dążenie do planowania i lokalizowania nowej zabudowy: na obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, w szczególności poprzez uzupełnianie istniejącej zabudowy, zaś na innych obszarach - wyłącznie w sytuacji braku dostatecznej ilości terenów przeznaczonych pod zabudowę na obszarach o w pełni wykształconej strukturze (stwierdzanego na podstawie bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę, o którym mowa w art. 10 ust. 1 pkt 7d ustawy), przy czym w pierwszej kolejności na obszarach w najwyższym stopniu przygotowanych do zabudowy (przez co rozumie się obszary charakteryzujące się najlepszym dostępem do sieci komunikacyjnej oraz najlepszym stopniem wyposażenia w sieci wodociągowe, kanalizacyjne, elektroenergetyczne, gazowe, ciepłownicze oraz sieci i urządzenia telekomunikacyjne - adekwatnych dla nowej, planowanej zabudowy”);
- dopuszczenie lokalizacji nowej zabudowy wyłącznie wówczas, gdy: maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na zabudowę o określonej funkcji, oszacowane na podstawie analizy potrzeb rozwoju gminy, przekracza sumę powierzchni użytkowej zabudowy możliwej do zlokalizowania na obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej oraz na pozostałych obszarach przeznaczonych pod zabudowę w planach miejscowych, a jednocześnie możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnych oraz infrastruktury technicznej i społecznej, służących realizacji potrzeb własnych gminy, nie przekraczają potrzeb inwestycyjnych gminy związanych z lokalizacją nowej zabudowy na tych obszarach.

Jeśli maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę nie przekracza możliwości jej usytuowania na terenach przeznaczonych pod zabudowę w planach miejscowych (oraz na obszarach o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej [jeśli nie są objęte planem miejscowym]) nie ma możliwości lokalizacji nowej zabudowy na tych obszarach. Jeśli zaś potrzeby inwestycyjne związane z lokalizacją nowej zabudowy (także na obszarach o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej) przekraczają możliwości finansowe gminy - nie przewiduje się lokalizacji zabudowy na nowych obszarach lub dostosowuje się jej wielkość do możliwości finansowych gminy.

Miasto stanowi konglomerat różnych jednostek osadniczych, odmiennych pod względem genezy, funkcji i ukształtowania zabudowy. W rozumieniu ustawy o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych, którą przywołano w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, miasto składa się z dziesięciu jednostek osadniczych (miejscowości [części miasta Łędziny]): Blich, Goławiec, Górki, Kolonia Piast, Kolonia Ziemowit, Łędziny, Nowy Hołdunów, Smardzowice, Stary Hołdunów i Zamoście; pod względem ewidencyjnym - z pięciu obrębów ewidencyjnych: Górki, Goławiec, Hołdunów, Łędziny i Smardzowice. Nie ma ugruntowanego podziału miasta na dzielnice (nie utworzono dotychczas jednostek pomocniczych w rozumieniu ustawy o samorządzie gminnym). W dotychczas sporządzonych

opracowaniach posłużono się różnymi podziałami na dzielnice, wydzielanymi odpowiednio do potrzeb. W studium, na potrzeby analiz, wydzielono dziesięć jednostek osadniczych (w nawiązaniu do podziału miasta na miejscowości w rozumieniu ustawy o urzędowych nazwach miejscowości [...]): Blych (Blich), Goławiec, Górki, Centrum (Kolonія Piast - Centrum - Kolonia Ziemowit [Rachowy]), Łędziny, Łędziny - Świniowy i Ratusz, Nowy Hołdunów, Stary Hołdunów, Smardzowice, Zamoście.

Zróznicowany charakter miasta, składającego się z kilku równorzędnych pod względem znaczenia funkcji usługowych jednostek (dzielnic), spowodował, że nie ukształtowało się jedno wyraźne centrum miasta. Występuje co najmniej kilka miejsc centralnych: Łędziny (siedlisko dawnej wsi), ul. Pokoju (kopalnia Ziemowit), ul. Łędzińska - rejon dawnej kopalni Piast - ul. Hołdunowska (Ułańska - Fredry) oraz rejon skrzyżowania z ul. Ruberga, Palmowej i Gwarków. Lokalne ośrodki usługowe ukształtowały się w Goławcu, a w mniejszym stopniu - w Górkach.

Łędziny (jednostka osadnicza [miejscowość / dzielnica]) - jednostka o zróżnicowanym charakterze; czytelne siedlisko dawnej wsi pomiędzy ul. ks. Kontnego - Łanową - Łędzińską - Zawiszy Czarnego, z kościołem pw. św. Anny i cmentarzem usytuowanym na południowo-wschodnim skraju układu zabudowy oraz dawnym folwarkiem - w części południowo-zachodniej i pozostałościami po stawach w dolinie dopływu Przyrwy. Zabudowa zróżnicowana z dużym udziałem zabudowy zagrodowej, w części wschodniej - plac Farski stanowiący jedno z centralnych miejsc miasta. Pomiedzy ul. Łędzińską - Pokoju - Paderewskiego oraz Zabytkową i Gałczyńskiego - wypełniające się układy zabudowy jednorodzinnej, rozwijające się wzdłuż dawnych dróg łanowych, częściowo ukształtowane w formie kwartałów, zwłaszcza w części północnej (rejon Strzyżówki). Zabudowa mieszkaniowa rozwija się również na północ, południe i na zachód od dawnego siedliska wsi - wzdłuż ul. Zawiszy Czarnego, Zamkowej, Wygody i Podgórznej. Rejon kościoła pw. św. Klemensa - z zakazem zabudowy. Centrum stanowi plac Farski oraz odcinki ul. Łędzińskiej (od Zabytkowej do Łanowej i Panoramy, ul. Kontnego oraz na wschód od ul. Łędzińskiej - ul. Paderewskiego i Asnyka [szkoła podstawowa, przedszkole, usługi ochrony zdrowia]).

Na południe od rejonu Góry Klimont - izolowana zabudowa niewielkiej jednostki **Blych** (Blich), stopniowo rozwijająca się wzdłuż ul. Wapiennej i Góreckiej. W rejonie wzgórza Wapienka - tereny powojkowe (na Wzgórzu Wapienka, od 1978 r. do początku lat 2000 stacjonowała jednostka wojskowa [JW 1691 - 72. Dywizjon Rakietowy Obrony Powietrznej]), której zadaniem była obrona strefy powietrznej we wschodniej części Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego [www.jednostki.wojskowe.pl]).

Zamoście - jednostka położona pomiędzy korytem Przyrwy a kompleksem Lasów Murckowskich, o luźnej zabudowie ukształtowanej wzdłuż ul. Zamoście i Zakole, z rozwijającą się zabudową zwłaszcza wzdłuż ul. Zakole i Partyzantów. Nie jest objęta zasięgiem aglomeracji (siecią kanalizacji sanitarnej) ze względu na niewielki stopień zwartości zabudowy.

Świniowy i Ratusz - jednostki w północnej części Łędzin, położone pomiędzy linią kolejową nr 179 a drogą ekspresową S1. Rozwijająca się dość intensywnie zabudowa jednorodzinna, z pewnym udziałem zabudowy usługowej wzdłuż ul. Murckowskiej, Reymonta i Kraszewskiego; przekształcająca się stopniowo w układy zabudowy kwartałowej (Ławecka - Reymonta - Kraszewskiego, Reymonta - Ratusz - Ogrodowa). Na zachód od ul. Kraszewskiego, pomiędzy Świniowami a Kolonią Piast - niewielki izolowany zespół zabudowy jednorodzinnej. W skrajnie północnej części miasta, na północ od drogi ekspresowej S1 - izolowana, pojedyncza zabudowa stanowiąca przedłużenie zabudowy Ławek (Mysłowice).

Centrum (Centrum, Kolonia Piast, Kolonia Ziemowit, Rachowy) - środkowa część miasta w rejonie pomiędzy kopalnią Ziemowit a dawną kopalnią Piast. W części południowej, po zachodniej stronie terenu kopalni - zabudowa wielorodzinna i usługowa (w tym usługi publiczne - oświaty, ochrony zdrowia) w rejonie ul. Pokoju, z osiedlami zabudowy wielo- i jednorodzinnej na zachód od linii kolejowej nr 179; po południowo-wschodniej stronie terenu kopalni Ziemowit - izolowana Kolonia Ziemowit (Rachowy) - niewielkie osiedle zabudowy wielorodzinnej; w części północnej - skupisko zabudowy jednorodzinnej wzdłuż ul. Kopalnianej, na styku ze Smardzowicami. W części północnej - zabudowa wielorodzinna i usługowa (główne skupisko usług administracji, w tym Urząd Miasta, usługi handlu), w rejonie dawnej kopalni Piast - Kolonia Piast oraz uformowana wzdłuż ul. Hołdunowskiej i Łędzińskiej ze zróżnicowanymi osiedlami zabudowy wielorodzinnej (PKP, Centrum I, Centrum II, Hołdunowska); na terenach poprzemysłowych, w tym po eksploatacji piasku podszkawkowego - ośrodek sportowo-rekreacyjny Zalew.

Hołdunów (Stary i Nowy) - jednostka pomiędzy liniami kolejowymi i ul. Fredry (Smardzowice). Stary Hołdunów - zabudowa (dawnej kolonii) ukształtowana wzdłuż ul. Hołdunowskiej (od Palmowej do Fredry) z cmentarzem ewangelickim przy ul. Ruberga; zabudowa jednorodzinna i wielorodzinna, w części południowej - z usługami; centrum stanowi skrzyżowanie ul. Hołdunowskiej z ul. Ruberga (usługi kultury

i handlu), w rejonie skrzyżowania ul. Hołdunowskiej z ul. Fredry, na granicy ze Smardzowicami - usługi oświaty oraz skupisko usług handlu (w tym Plac Targowy).

Na wschód od ul. Hołdunowskiej - Osiedle Domków Fińskich z końca lat 40 XX. - o regularnym, kwartałowym układzie urbanistycznym, przedzielone pasmem zieleni na linii uskoku Piastowskiego, pierwotnie wpisane do gminnej ewidencji zabytków.

Nowy Hołdunów - północna część jednostki, rozwinięta w okresie późniejszym - z zabudową wielorodzinną w rejonie ul. Gwarków i przeważającą zabudową jednorodzinną w większości już ukształtowaną w formie układów kwartałowych, nawiązujących do starej części jednostki; tereny dotychczas niezabudowane, przeznaczone w planach miejscowych pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną - pomiędzy ul. Grunwaldzką i Gwarków oraz pomiędzy ul. Gwarków a linią kolejową. Na północ od skrzyżowania ul. Hołdunowskiej, Gwarków i Murckowskiej - tereny usługowe i obiektów infrastruktury technicznej (komunalnej) z oczyszczalnią ścieków. Na północ od ul. Gwarków - tereny przemysłowe i poprzemysłowe w rejonie zlikwidowanego szybu Hołdunów kopalni Ziemowit.

Górki - położone w południowej części miasta: jednostka o charakterze wiejskim, ulicówka, z zabudową rozwiniętą wzdłuż drogi łączącej Łędziny z Nowym Bieruniem (ul. Lipowa). Centrum jednostki rozwinęło się w rejonie skrzyżowania tej ulicy z drogą do Goławca (ul. Goławiecka) - kościół, usługi handlu. Duży udział zabudowy zagrodowej, w południowej części - w postaci dużych, izolowanych gospodarstw rolnych (rejon ul. Polnej i Poprzecznej). W części północnej - rozwijająca się zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna wzdłuż poprzecznych do osi jednostki ul. Gronowej (rejonu dawnej leśniczówki) i ul. Leśnej.

Goławiec - jednostka o charakterze wiejskim, z dość intensywnie rozwijającą się zabudową jednorodzinną. Ukształtowana u zbiegu dróg ze Smardzowic, Górek, Chełma Śl. i Nowego Bierunia. Centrum jednostki uformowało się w rejonie skrzyżowania ul. Ochoczej, Folwarcznej i Goławieckiej - szkoła podstawowa, kościół, usługi zdrowia i handlu. Zabudowa jednorodzinna ze znacznym udziałem zabudowy zagrodowej, ukształtowana wzdłuż ul. Goławieckiej, powoli formuje się w układy kwartałowe (Goławiecka - Czapli, Azaliowa - Folwarczna, Ziemowita - Czeremchy - Dzikowa, Kopciowicka). Izolowane skupiska zabudowy przy ul. Goławieckiej na zachód od Potoku Goławieckiego oraz zabudowa stanowiąca przedłużenie zabudowy Chełma Śl. (Błędów).

Smardzowice - jednostka o zróżnicowanym charakterze (ulicówka - uformowana wzdłuż ul. Ułańskiej): w części zachodniej - podmiejskim i miejskim, w części wschodniej - wiejskim, z udziałem zabudowy zagrodowej z dużymi gospodarstwami rolnymi. W części zachodniej, na zachód od ul. Żeromskiego - z intensywnie rozwijającą się zabudową jednorodzinną, formującą się w postaci układów kwartałowych (Ułańska - Zacisze, Miła) - obszar objęty planem miejscowym, wyznaczającym tereny zabudowy mieszkaniowej. Zabudowa ukształtowała się również wzdłuż drogi stanowiącej granicę z Imielinem (ul. Podmiejska od skrzyżowania z ul. Ułańską do ul. Fredry). Skrajnie zachodnia część jednostki ma charakter miejski z zabudową usługową i wielorodzinną (rejon ul. Ułańskiej, Fredry i Hołdunowskiej). Brak wyraźnie ukształtowanego centrum jednostki.

4.2. KRAJOBRAZ, W TYM KRAJOBRAZ KULTUROWY

Zgodnie z art. 2 pkt 16e ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, przez krajobraz rozumie się „*postrzeganą przez ludzi przestrzeń, zawierającą elementy przyrodnicze lub wytwory cywilizacji, ukształtowaną w wyniku działania czynników naturalnych lub działalności człowieka*” (definicja wprowadzona przez art. 7 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu [ustawa „krajobrazowa”]), natomiast „krajobraz kulturowy” oznacza, zgodnie z art. 3 pkt 14 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, w brzmieniu ustalonym przez art. 8 pkt 1 cyt. ustawy „krajobrazowej”, „*postrzeganą przez ludzi przestrzeń, zawierającą elementy przyrodnicze i wytwory cywilizacji, historycznie ukształtowaną w wyniku działania czynników naturalnych i działalności człowieka*”. Zgodnie z cyt. ustawą, „*krajobrazy kulturowe*” są zabytkami nieruchomymi (art. 6 ust. 1 pkt 1a), podlegającymi, bez względu na stan zachowania, ochronie i opiece (m.in. w celu ochrony krajobrazu kulturowego gmina może utworzyć park kulturowy, którego ochronę uwzględni się w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i dla którego obowiązkowo sporządza się plan miejscowy (art. 16 i 19 cyt. ustawy). Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska (art. 72 ust. 1 pkt 5), w studium zapewnia się warunki utrzymania równowagi przyrodniczej i racjonalną gospodarkę zasobami środowiska, m.in. poprzez zapewnianie ochrony walorów krajobrazowych środowiska. Pojęcie „walorów krajobrazowych”

zdefiniowano w ustawie o ochronie przyrody jako „wartości przyrodnicze, kulturowe, historyczne, estetyczno-widokowe obszaru oraz związane z nimi rzeźbę terenu, twory i składniki przyrody oraz elementy cywilizacyjne, ukształtowane przez siły przyrody lub działalność człowieka”, które mogą być chronione w formie parku krajobrazowego, obszaru chronionego krajobrazu lub zespołu przyrodniczo-krajobrazowego.

Walory krajobrazowe miasta związane są przede wszystkim z urozmaiconą rzeźbą terenu w jej północnej części w obrębie Zrębowych Pagórów Łędzińskich, składających się z szeregu garbów i wzniesień o kopiających wierzchołkach (góry: Kępka, Strzyżówka, Klemensa, Klimont, Wapienka), miejscami o znacznych wysokościach względnych (góra Klemensa i Klimont). Istotną rolę odgrywają również szeroka dolina Przyrwy i miejscami Potoku Goławieckiego, a także kompleksy lasów i zadrzewień oraz lokalnie - mozaika pól uprawnych, łąk i pastwisk. Pod względem przyrodniczym (według klasyfikacji krajobrazów przyrodniczych w opracowaniu ekofizjograficznym do planu zagospodarowania województwa śląskiego z 2015 r.) na obszarze miasta występuje krajobraz wyżyn - węglanowy zwartych masywów ze skałkami, a w części południowej - krajobraz nizin - peryglacjalny wzgórzowy.

Szczególne znaczenie ma rejon Wzgórza Klimont z barokowym kościołem pw. św. Klemensa z 1769-1772 (wpisanym wraz z wyposażeniem kościoła i jego otoczeniem do rejestru zabytków województwa śląskiego) oraz kapliczką „Pod lipami” z XVIII w. w rejonie ul. Zabytkowej, będącym prawdopodobnie miejscem najwcześniejszego osadnictwa. „Stojący na szczycie wzgórza (najwyższej wyniosłości w okolicy) kościół jest odbierany wizualnie jako absolutna jedność budowli i monumentalnego uformowania terenu, przypominając swoim charakterem grodzisko przedhistoryczne”. W planie miejscowym z 2014 r. dla obszaru położonego w rejonie ul. Zabytkowej - Etap I (Uchwała Nr XLVIII/377/14 Rady Miasta Łędziny z 29.05.2014 r.) tereny rolnicze w rejonie Góry Klimont - dla ochrony otoczenia kościoła i jego ekspozycji w krajobrazie miasta - objęto zakazem zabudowy; kapliczkę „Pod lipami” objęto (wraz z drzewami i otoczeniem) ochroną konserwatorską.

Do znaczących walorów krajobrazowych miasta należą także obiekty związane z dawną kolonią w Hołdunowie, założoną przez protestantów w 1770 r. (przybyłych z Kóz); m.in. dawny budynek gminy protestanckiej (ul. Hołdunowska 70) oraz kostnica i dwa nagrobki na cmentarzu ewangelickim (ul. Ruberga 1) - obiekty wpisane do rejestru zabytków, a także - głównie ze względu na układ urbanistyczny - Osiedle (kolonia) Domków Fińskich z lat 40. i 50. XX w. z pasmem zieleni w obrębie uskoku Piastowskiego w Hołdunowie. Osiedle domków fińskich było objęte strefą ochrony konserwatorskiej „A” na mocy uchylonego planu miejscowego z 2007 r. („w zakresie układu urbanistycznego, skali i formy zabudowy, materiałów stosowanych na pokrycie ścian i dachów oraz pasma zieleni w centrum osiedla i szpalerów zieleni przyulicznej”) oraz było ujęte w Gminnej Ewidencji Zabytków; obecnie osiedle jest skreślone z ewidencji (Zarządzenie Nr 00504732013 Burmistrza Miasta Łędziny z dnia 08.03.2013 r. w sprawie skreślenia obiektu [Zespołu Osiedla Domków Fińskich wraz z pasmem zieleni] z Gminnej Ewidencji Zabytków).

Do Gminnej Ewidencji Zabytków należą aktualnie 34 obiekty, w tym związane z górnictwem węgla kamiennego budynki mieszkalne Kolonii Piast i zabudowania przemysłowe dawnej kopalni „Piast”, a także pojedyncze zabudowania w Hołdunowie i Łędzinach, głównie z początku XX w. (lata 20-30), w tym w obrębie czytelnego siedliska dawnej wsi Łędziny (m.in. z placem Farskim i budynkiem dawnej owczarni z XVIII w.). Istotne znaczenie mają również miejsca pamięci: Pomnik Weteranów Powstań Śląskich, ul. Łędzińska, Obelisk Ufundowany Ku Czcii Pomordowanych Więźniów Obozu Koncentracyjnego w Oświęcimiu Filia Łędziny, ul. Paderewskiego, Zbiorowy Grób Wojenny Żołnierzy poległych w czasie I wojny światowej, pomnik nagrobny śp. Ks. Pawła Kontnego, a także tablica pamiątkowa Johana Christiana Ruberga - na cmentarzu parafii św. Anny w Łędzinach przy ul. Zabytkowej.

W krajobrazie miasta występują również elementy negatywne, związane z działalnością górnictwa - głównie eksploatacją węgla kamiennego (hałdy, warpie, niecki obniżeniowe), a także z wydobywaniem w przeszłości surowców skalnych (łomy piaskowców i wapieni, glinianki oraz piaskownie). Największą formą antropogeniczną jest hałda kopalni „Ziemowit” (około 310 m n.p.m.); do innych należą szerokie hałdo-wały wzdłuż koryta Potoku Goławieckiego na południe od Goławca oraz platformy nasypów w nieckach obniżeniowych (na północ od Hołdunowa). Negatywnym elementem krajobrazu są również słupy (maszty) linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia. Istotne zmiany w krajobrazie wschodniej części miasta spowoduje budowa drogi ekspresowej S1 Mysłowice - Bielsko-Biała.

Zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt 4a ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w studium uwzględnia się rekomendacje i wnioski zawarte w audycie krajobrazowym lub określenia przez audyt krajobrazowy granic krajobrazów priorytetowych. Wymóg ten został wprowadzony ustawą „krajobrazową” z 2015 r., zgodnie z którą sejmik województwa zobowiązany jest do uchwalenia audytu krajobrazowego w terminie 3 lat wejścia w życie ustawy, czyli do 12 września 2018 r. Dotychczas nie sporządzono audytu krajobrazowego; do czasu uchwalenia przez sejmik województwa audytu krajobrazowego nie jest możliwe spełnienie wymogu uwzględnienia przy określaniu kierunków zmian w strukturze przestrzennej oraz w przeznaczeniu terenów wyników audytu krajobrazowego (art. 10 ust. 2 pkt 1 lit. a ustawy).

W opracowaniu ekofizjograficznym do planu zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego północno-zachodnią część obszaru miasta oraz rejon Górak zaliczono do krajobrazów przeciętnych, część wschodnią oraz lasy na południowy-zachód od kopalni Ziemowit - do krajobrazów typowych (cechujących się „obecnością wartości przyrodniczych rangi regionalnej, użytkowanych gospodarczo, niestanowiących źródła wysokich wartości estetycznych), natomiast teren zakładu górniczego (kopalnia Ziemowit) oraz towarzyszące mu hałda i osadniki - do krajobrazu zdegradowanego, odcinek doliny Potoku Goławieckiego - do krajobrazów wyjątkowych (które cechują się „dobrym stopniem zachowania, wysokim stopniem bioróżnorodności, obecnością otwartych przestrzeni, w którym są wyeksponowane współwystępujące elementy krajobrazu przyrodniczego i kulturowego o wysokiej wartości użytkowej, estetycznej i emocjonalnej”).

5. STAN DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW

W Łędzinach istnieją cztery obiekty wpisane do rejestru zabytków województwa śląskiego (rejestr A) w 1966 r.:

- kościół pw. św. Klemensa z 1770 r. (wraz z otoczeniem), Łędziny, ul. Zabytkowa, wpisany do rejestru pod nr A/677/66 decyzją z dnia 28.05.1966 r. (kościół filialny pod wezwaniem świętego Klemensa z XVIII wieku [z lat 1769-1772], barokowy, na Górze Klimont; granice ochrony obejmują całość obiektu w ramach ogrodzenia i wyposażenie wnętrza [ołtarz główny z około 1803 r., obraz św. Klemensa z 1806 r., chrzcielnica z 1657 r., organy z 1773 r., żyrandol z 1792 r.]) [A1];
- plebania przy kościele św. Anny (obecnie Miejska Biblioteka Publiczna), Łędziny, ul. Łędzińska 86, wpisana do rejestru pod nr A/678/66 decyzją z dnia 28.05.1966 r. (plebania z XVIII wieku [przebudowana], granice ochrony obejmują całość obiektu) [A2];
- kostnica na cmentarzu ewangelickim, Łędziny - Hołodunów, ul. Ruberga 1, wpisana do rejestru pod nr A/717/66 decyzją z dnia 15.06.1966 r. (kostnica na cmentarzu z XVIII wieku, granice ochrony obejmują całość obiektu i najbliższe otoczenie) [A3];
- dawny budynek gminy protestanckiej, Łędziny - Hołodunów, ul. Hołodunowska 70, wpisany do rejestru pod nr A/718/66 decyzją z dnia 15.06.1966 r. (dawny budynek gminy protestanckiej z XVIII w., częściowo przebudowany w XX w., granice ochrony obejmują całość obiektu w ramach parceli budowlanej) [A4].

Ponadto w rejestrze B zabytków województwa śląskiego figurują:

- obiekty z otoczenia kościoła parafialnego pw. św. Anny, wpisane do rejestru zabytków pod nr B/425/73 decyzją z dnia 15.07.1973 r.: [B1] 1) figura Najświętszej Marii Panny Niepokalanie Poczętej, stojąca na wysokiej kolumnie przed kościołem, 2) figura Chrystusa, stojąca na kolumnie przed kościołem, 3) figura świętego, flankująca bramę na cmentarzu, 4) figura świętego Jana Nepomucena, flankująca bramę na cmentarzu, 5) nagrobki Jakuba Hillbgertha, Joanny z domu Hillbger i Marcina Beera na cmentarzu, 6) krzyż z postacią ukrzyżowanego Chrystusa, stojący pośrodku cmentarza parafii pw. św. Anny w Łędzinach;
- wyposażenie kapliczki przydrożnej z XIX w., Łędziny, ul. Jana III Sobieskiego 31, wpisane do rejestru zabytków pod nr B/408/73 decyzją z dnia 31.05.1973 r. [B2];
- dwa nagrobki na cmentarzu (Łędziny - Hołodunów) - pastora Jana Gottlieba Ad Schleirmachera (XIX w.) i Beaty Wrazidło z domu Theiner (około połowy XIX w., neogotycki), wpisane do rejestru zabytków pod nr B/407/73 decyzją z dnia 04.06.1973 r. [B3];
- krzyż Męki Pańskiej z XIX w., zlokalizowany na posesji przy ul. Łędzińskiej 155, Łędziny, wpisany do rejestru zabytków pod nr B/386/2019 decyzją z dnia 17 kwietnia 2019 r. [B4].

W rejestrze zabytków województwa śląskiego wpisane są również obiekty nie istniejące, przewidziane do skreślenia z rejestru: dwa budynki mieszkalne z XIX wieku w Hołodunowie, ul. Gwarków 6 i 8, wpisane do rejestru zabytków pod numerami, odpowiednio: A/719/66 i A/720/66 z dnia 15.06.1966 r.

Miasto posiada Gminną Ewidencję Zabytków (przyjętą Zarządzeniem Nr 0050.366.2012 Burmistrza Miasta Łędziny z dnia 07 sierpnia 2012 r., zmienionym Zarządzeniem Nr 0050.473.2013 Burmistrza Miasta Łędziny z dnia 08.03.2013 r. w sprawie skreślenia obiektu z Gminnej Ewidencji Zabytków [Zespół Osiedla Domków Fińskich wraz z pasmem zieleni] oraz Zarządzeniem Nr 0050.504.2013 Burmistrza Miasta Łędziny z dnia 14.04.2013 r. w sprawie skreślenia obiektów z Gminnej Ewidencji Zabytków.

Ewidencja zawiera wykaz obiektów określonych w Załączniku Nr 1 do Zarządzenia Burmistrza Miasta Łędziny Nr 0050.366.2012 z dnia 07.08.2012 r. ze zmianami określonymi w cyt. późniejszych rozporządzeniach. Łącznie w Gminnej Ewidencji Zabytków zamieszczono 34 obiekty, w tym 4 obiekty wpisane do rejestru zabytków województwa śląskiego. Gminna Ewidencja Zabytków nie zawiera stanowisk archeologicznych, a także (zgodnie z przepisami) nie obejmuje obiektów małej architektury (w tym tym wpisanych do rejestru B zabytków województwa śląskiego).

Tabela 8. Wykaz obiektów Gminnej Ewidencji Zabytków miasta Łędziny

Lp.	Nr karty	Nazwa i adres zabytku, numer działki, symbol na rysunku studium	Numer działki, numer rejestru zabytków woj. śląskiego
1.	1	kościół pw. św. Klemensa z 1770 r. [A1]	dz. nr 275/23, nr rejestru 677/66
2.	2	plebania przy kościele św. Anny, obecnie Biblioteka, ul. Łędzińska 86 [A2]	dz. nr 124/54, nr rejestru 678/66
3.	3	kościół na cmentarzu ewangelickim, ul. Ruberga ¹⁾ [A3]	dz. nr 181, nr rejestru 717/66
4.	4	dawny budynek gminy protestanckiej, ul. Hołdunowska 70 [A4]	dz. nr 128, nr rejestru 718/66
5.	6	leśniczówka, obecnie budynek mieszkalny, ul. Gronowa 15 [C1]	dz. nr 686/10
6.	9	budynek mieszkalny, ul. Hołdunowska 1 [C2]	dz. nr 2414/157
7.	10	probostwo, obecnie Miejski Ośrodek Kultury, ul. Hołdunowska 39 [C3]	dz. nr 2829/163
8.	15	budynek mieszkalny, ul. Hołdunowska 54 [C4]	dz. nr 3156/133
9.	16	budynek mieszkalny, ul. Hołdunowska 56 [C5]	dz. nr 2824/133
10.	21	budynek mieszkalny, ul. Bracka 17 [C6]	dz. nr 316/56
11.	22	budynek mieszkalny, ul. Kontnego 4 [7]	dz. nr 106/60
12.	23	budynek mieszkalny, ul. Kontnego 18 [C8]	dz. nr 16
13.	24	owczarnia, obecnie budynek mieszkalny, ul. Kontnego 30 [C9]	dz. nr 46/15
14.	25	budynek mieszkalny, ul. Kolonia Piast 2 [C10]	dz. nr 2285/138
15.	26	budynek mieszkalny, ul. Kolonia Piast 3 [C11]	dz. nr 2283/138
16.	27	budynek mieszkalny, ul. Kolonia Piast 5 [C12]	dz. nr 2287/138
17.	28	budynek mieszkalny, ul. Kolonia Piast 6 [C13]	dz. nr 2286/138
18.	29	budynek mieszkalny, ul. Kolonia Piast 7 [C14]	dz. nr 2293/138
19.	30	budynek mieszkalny, ul. Kolonia Piast 8 [C15]	dz. nr 2288/138
20.	31	budynek mieszkalny, ul. Kolonia Piast 9 [C16]	dz. nr 2289/138
21.	32	budynek mieszkalny, ul. Kolonia Piast 10 [C17]	dz. nr 2294/138
22.	33	budynek mieszkalny, ul. Kolonia Piast 11 [C18]	dz. nr 2295/138
23.	34	budynek mieszkalny, ul. ks. Kupilasa 3 [C19]	dz. nr 37
24.	36	zabudowania przemysłowe kopalni „Ziemowit”, ul. Łędzińska 24 [C20]	dz. nr 2462/138
25.	38	budynek mieszkalny, ul. Łędzińska 98 [C21]	dz. nr 585/29
26.	39	budynek mieszkalny, ul. Łędzińska 102 [C22]	dz. nr 1390/29
27.	43	budynek mieszkalny, ul. Łędzińska 165 [C23]	dz. nr 525/30
28.	45	budynek mieszkalny, ul. Łędzińska 205 [C24]	dz. nr 385/6
29.	48	budynek mieszkalny, ul. Sobieskiego 5 [C25]	dz. nr 790/52
30.	49	budynek usługowy przy barze piwnym, ul. Sobieskiego 29 [C26]	dz. nr 2667/52
31.	50	budynek mieszkalny, ul. Zamkowa 2 [C27]	dz. nr 5
32.	51	budynek mieszkalny, ul. Zamoście 22 [C28]	dz. nr 633/81
33.	58	budynek mieszkalny, ul. Murckowska 37 [C29]	dz. nr 648/133
34.	60	klasztor Sióstr Miłosierdzia św. Karola Boromeusza, ul. Łędzińska 159 [C30]	dz. nr 722/26

¹⁾ na ścianie budynku umieszczono tablicę pamiątkową Johana Christiana Ruberga (1751-1807), poświęconą wynalazcy nowej metody wytopu cynku, upamiętniająca również 200 rocznicę hutnictwa cynku

źródło: Gminna Ewidencja Zabytków, Zarządzenie Nr 00503662012 Burmistrza Miasta Łędziny z dnia 07 sierpnia 2012 r., zmienione Zarządzeniem Nr 00504732013 Burmistrza Miasta Łędziny z dnia 08.03.2013 r. w sprawie skreślenia obiektu z Gminnej Ewidencji Zabytków oraz Zarządzeniem Nr 00505042013 Burmistrza Miasta Łędziny z dnia 14.04.2013 r. w sprawie skreślenia obiektów z Gminnej Ewidencji Zabytków.

Ochroną w planie miejscowym objęta jest kapliczka murowana z XVIII w. "Pod Lipami" wraz z drzewami (dwie lipy) z otoczeniem (Uchwała Nr XLVIII/377/14 Rady Miasta Łędziny z dnia 29 maja 2014 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ul. Zabytkowej w Łędzinach - Etap I).

W dotychczasowym studium zawarto wykaz krzyży i figur przydrożnych postulowanych do ochrony konserwatorskiej (kamienne murowane kaplice i krzyże przydrożne oraz drewniane krzyże przydrożne). Zweryfikowaną listę obiektów małej architektury sakralnej przedstawia Tabela 9:

Tabela 9. Obiekty małej architektury sakralnej (kaplice i krzyże przydrożne)

Lp.	Obiekt, lokalizacja, symbol na rysunku studium
1.	krzyż przydrożny, Goławiec, skrzyżowanie ul. Goławieckiej i Folwarcznej [D1]
2.	kapliczka przydrożna, Goławiec, ul. Goławiecka [D2]
3.	kapliczka przydrożna, Goławiec, ul. Dzikowa [D3]
4.	kapliczka słupowa, Górki, skrzyżowanie ul. Lipowej i Gronowej [D4]
5.	krzyż przydrożny, Górki, ul. Lipowa (granica z m. Bieruń) [D5]
6.	krzyż przydrożny, Hołdunów, ul. Gwarków [D6]
7.	kaplica cmentarna, Łędziny, ul. Łędzińska [D7]
8.	krzyż przydrożny, Łędziny, na rozwidleniu ul. Łędzińskiej i Pokoju [D8]
9.	figura św. Jana Nepomucena na postumencie, Łędziny, skrzyżowanie ul. Łędzińskiej i Matejki [D9]
10.	kapliczka przydrożna z XIX w., Łędziny, ul. Jana III Sobieskiego [D10]
11.	krzyż przydrożny, Łędziny, ul. Jana III Sobieskiego, dz. 137/7 [D11]
12.	kapliczka murowana „Pod Lipami” z XVIII w., Łędziny [D12]
13.	krzyż przydrożny, Ratusz, ul. Ratusz [D13]
14.	kapliczka słupowa, Ratusz, skrzyżowanie ul. Ratusz i Spacerowej [D14]
15.	kaplica przydrożna Matki Boskiej Różańcowej, Smardzowice, skrzyżowanie ul. Ułańskiej i Żeromskiego [D15]
16.	krzyż przydrożny, Smardzowice, skrzyżowanie ul. Ułańskiej i Oficerskiej [D16]
17.	krzyż, Świniowy, ul. Spacerowa / Murkowska, dz. 974/106 [D17]
18.	krzyż przydrożny, Zamoście, skrzyżowanie ul. Zamoście i Zakole [D18]

źródło: opracowanie własne

Stanowiska archeologiczne

W granicach miasta stwierdzono występowanie 8 stanowisk archeologicznych, według danych Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach (stanowiska nr 101-48-3/6, 101-48-4/7 i 101-48-5/8, opisane jako znajdujące się na terenie Łędzin, faktycznie są położone w Tychach). W dotychczasowym studium zamieszczono dodatkowo 22 stanowiska archeologiczne, w większości stwierdzone w trakcie badań w 1996 r. (badania powierzchniowe przeprowadzone metodą AZP [część północna, wschodnia i południowo - wschodnia miasta], maj 1996 r.).

Stanowiska archeologiczne są zlokalizowane głównie w rejonie Łędzin.

Tabela 10. Wykaz stanowisk archeologicznych

Lp.	Nr stanowiska (nr obszaru, nr stanowiska na obszarze, nr stanowiska w miejscowości), symbol na rysunku studium	Rodzaj stanowiska	Kultura / chronologia	Uwagi
1.	101-48-6/9 (Łędziny) [F1]	punkt osadniczy	okres nowożytny	10 fragmentów ceramiki
2.	101-48-7/10 (Łędziny) [F2]	a) punkt osadniczy	późne średniowiecze	5 fragmentów ceramiki
		b) osada wiejska	okres nowożytny	38 fragmentów ceramiki
3.	101-48-8/11 (Zamoście) [F3]	punkt osadniczy	okres nowożytny	15 fragmentów ceramiki
4.	101-48-9/12 (Łędziny) [F4]	punkt osadniczy	okres nowożytny	19 fragmentów ceramiki
5.	101-48-10/13 (Łędziny) [F5]	a) ślad osadnictwa	epoka kamienia?	1 odłup, 1 fragment wióra krzem. z retuszem
		b) ślad osadnictwa	późne średniowiecze	1 fragment ceramiki
		c) osada wiejska	okres nowożytny	26 fragmentów ceramiki

Część I: Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

Lp.	Nr stanowiska (nr obszaru, nr stanowiska na obszarze, nr stanowiska w miejscowości), symbol na rysunku studium	Rodzaj stanowiska	Kultura / chronologia	Uwagi
6.	101-48-15/18 (Łędziny) [F6]	zamek?	?	
7.	101-48-16/19 (Hołodunów) [F7]	ślad osadnictwa	łużycka epoka brązu	3 fragmenty ceramiki
8.	101-48-17/20 (Łędziny) [F8]	a) ślad osadnictwa	bliżej nieokreślony okres pradziejowy	2 fragmenty ceramiki
		b) ślad osadnictwa	XII-XIII w.	2 fragmenty ceramiki
		c) punkt osadniczy	okres nowożytny	6 fragmentów ceramiki
Stanowiska archeologiczne w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Łędziny z 2002 r.				
1.	101-48-18/12 (Łędziny)	ślad osadnictwa	okres wpływów rzymskich	luźne znalezisko na polu Szlachta - miecz jednosieczny
2.	101-48-19/13 (Łędziny)	wał ziemny	okres nowożytny	obiekt znany z archiwum, nie zlokalizowany podczas badań powierzchniowych
3.	101-48-1/16 (Łędziny)	ślad osadnictwa	późne średniowiecze	odkryty w trakcie badań w 1996 r.
		punkt osadniczy	okres nowożytny	odkryty w trakcie badań w 1996 r.
4.	101-48-2/17 (Łędziny)	ślad osadnictwa	epoka kamienna	odkryty w trakcie badań w 1996 r.
		ślad osadnictwa	późne średniowiecze	odkryty w trakcie badań w 1996 r.
		punkt osadniczy	okres nowożytny	odkryty w trakcie badań w 1996 r.
5.	101-48-3/18 (Łędziny)	osada	epoka kamienna	odkryty w trakcie badań w 1996 r.
		punkt osadniczy	okres nowożytny	odkryty w trakcie badań w 1996 r.
6.	101-48-4/19 (Łędziny)	ślad osadnictwa	epoka kamienna	odkryty w trakcie badań w 1996 r.
7.	101-48-5/23 (Łędziny)	ślad osadnictwa	późne średniowiecze	odkryty w trakcie badań w 1996 r.
		punkt osadniczy	okres nowożytny	odkryty w trakcie badań w 1996 r.
8.	101-48-4/24 (Łędziny)	ślad osadnictwa	późne średniowiecze	odkryty w trakcie badań w 1996 r.
9.	101-49-10/1 (Hołodunów)	punkt osadniczy	późny okres rzymski - kultura przeworska XIV-XV w., XVI-XVII w.	odkryty w trakcie badań AZP
10.	101-49-14/21 (Hołodunów)	ślad osadnictwa	kultura łużycka XII-XIII w., czasy nowożytne, epoka kamienna (neolit?)	odkryty w trakcie badań AZP oraz badań w 1996 r.
11.	101-49-2/3 (Goławiec)	osada wiejska	czasy nowożytne	odkryty w trakcie badań AZP
12.	101-49-1/2 (Górki)	osada wiejska	czasy nowożytne	odkryty w trakcie badań AZP
13.	101-49-1/15 (Łędziny)	punkt osadniczy	okres nowożytny	odkryty w trakcie badań w 1996 r.
14.	101-49-11/14 (Łędziny)	ślad osadnictwa	neolit	odkryty w trakcie badań w 1996 r.
		ślad osadnictwa	okres nowożytny	odkryty w trakcie badań w 1996 r.
15.	101-49-2/20 (Łędziny)	ślad osadnictwa	późne średniowiecze	odkryty w trakcie badań w 1996 r.
		ślad osadnictwa	okres nowożytny	odkryty w trakcie badań w 1996 r.
16.	101-49-3/22 (Łędziny)	ślad osadnictwa	epoka kamienna	odkryty w trakcie badań w 1996 r.
		ślad osadnictwa	okres nowożytny	odkryty w trakcie badań w 1996 r.
17.	101-49-5/23 (Łędziny)	ślad osadnictwa	późne średniowiecze	odkryty w trakcie badań w 1996 r.
		ślad osadnictwa	okres nowożytny	odkryty w trakcie badań w 1996 r.
18.	101-49-5/24 (Łędziny)	ślad osadnictwa	późne średniowiecze	odkryty w trakcie badań w 1996 r.
		punkt osadniczy	okres nowożytny	odkryty w trakcie badań w 1996 r.
19.	101-49-6/25 (Łędziny)	ślad osadnictwa	późne średniowiecze	odkryty w trakcie badań w 1996 r.
		punkt osadniczy	okres nowożytny	odkryty w trakcie badań w 1996 r.
20.	101-49-7/26 (Łędziny)	ślad osadnictwa	późne średniowiecze	odkryty w trakcie badań w 1996 r.
		punkt osadniczy	okres nowożytny	odkryty w trakcie badań w 1996 r.
21.	101-49-9/27 (Łędziny)	ślad osadnictwa	późny okres rzymski - kultura przeworska	odkryty w trakcie badań w 1996 r.
		punkt osadniczy	późny okres rzymski - kultura przeworska	odkryty w trakcie badań w 1996 r.
22.	101-49-10/29 (Łędziny)	ślad osadnictwa	późne średniowiecze	odkryty w trakcie badań w 1996 r.

źródło: dane Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Łędziny z 2002 r.; AZP - Archeologiczne Zdjęcie Polski

Strefy ochrony konserwatorskiej

W dotychczasowym studium wyznaczono strefy ochrony konserwatorskiej („B”, „E”, „K” i „Wo”):

- strefa „B” - pośredniej ochrony konserwatorskiej o rygorze utrzymania zasadniczych elementów rozplanowania, zabytkowej zabudowy oraz innych, historycznych elementów krajobrazu kulturowego; obejmuje obszary zabytkowych układów wiejskich, folwarków - częściowo przekształconych: strefa „B1” - ochrony konserwatorskiej centralnej części Łędzin, teren zabudowy w czworoboku ul. Łędzińskiej, Kontnego, Zawiszy Czarnego i Łanowej z obrzeżną zabudową oraz z terenem kościoła pw. św. Anny i cmentarza; strefa „B2” - teren zabudowań kopalni „Piaś”; strefa „B3” - zespół zabudowy przemysłowej kopalni „Piaś”;
- strefa „E” - ochrony ekspozycji; obejmuje obszary stanowiące zabezpieczenie właściwego eksponowania zespołów zabytkowych o dużych walorach kulturowych: teren przedpoła kościoła pw. św. Klemensa oraz wzgórza Klemensa (pomiędzy ul. Łędzińską, Kontnego i Wygody);
- strefa „K” - ochrony krajobrazu związanego integralnie z zespołami zabytkowymi: strefa „K1” - teren cmentarza parafialnego przy kościele św. Anny w Łędzinach, strefa „K2” - teren cmentarza ewangelickiego w Hołdunowie, ul. Hołdunowska;
- strefa „Wo” - obserwacji archeologicznej (tereny potencjalnego występowania znalezisk archeologicznych): strefa „Wo1” - teren wzgórza Klemensa i Klimont; strefa „Wo2” - teren dawnego folwarku w Łędzinach, u zbiegu ul. Zamkowej i Wygody.

W miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ul. Zabytkowej - Etap I (Uchwała Nr XLVIII/377/14 Rady Miasta Łędziny z 29.05.2014 r.) w rejonie kościoła pw. św. Klemensa wyznaczono strefę „Wo” - obserwacji archeologicznej.

Ponadto, w nieobowiązujących planach miejscowych: z 2007 r. (miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ulic: A. Fredry, Hołdunowskiej i Gwarków w Łędzinach) dla Osiedla Domków Fińskich wyznaczono strefę ochrony konserwatorskiej „A” w zakresie układu urbanistycznego, skali i formy zabudowy, materiałów stosowanych na pokrycie ścian i dachów oraz pasma zieleni w centrum osiedla i szpalerów zieleni przyulicznej oraz z 2005 r. (miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Łędziny dla terenów wskazanych na załącznikach graficznych o numerach 1-13) stwierdzono, że należy uwzględnić ochronę założenia zieleni zlokalizowanego na wschód od budynku z lat 30. XX w. oraz że planowana zabudowa powinna być dostosowana do charakteru osiedla domków fińskich (w zakresie wielkości kubatury, sposobu kształtowania bryły i wystroju architektonicznego elewacji).

Miejsca pamięci

Na obszarze miasta są zlokalizowane następujące obiekty stanowiące miejsca pamięci (*zgodnie z art. 2 pkt 10 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, miejsca pamięci [obok niebędących zabytkami pomników, budynków, ich wnętrza i detali, zespołów budynków, założeń urbanistycznych i krajobrazowych, będących uznanym dorobkiem współcześnie żyjących pokoleń, cechujących się wysoką wartością artystyczną lub historyczną] należą do dóbr kultury współczesnej*):

- Pomnik Weteranów Powstań Śląskich, ul. Łędzińska (pomnik osadzony na fundamencie - murowany, wysokość pomnika - 4,8 m, dz. 906/57);
- Obelisk Ufundowany Ku Czcii Pomordowanych Więźniów Obozu Koncentracyjnego w Oświęcimiu Filia Łędziny, ul. Paderewskiego (obelisk, płyta przytwierdzona do murowanego postumentu, osadzona na fundamencie, wysokość pomnika - 1,3 m, dz. 1405/47 i 1408/44); obiekt jest objęty ochroną na mocy planu miejscowego z 30 czerwca 2005 r.;
- Pomnik nagrobny śp. Ks. Pawła Kontnego rozstrzelanego 1 lutego 1945 roku - wpisany do ewidencji pod numerem ewid. 19/04 (cmentarz parafialny parafii św. Anny w Łędzinach, ul. Zabytkowa, grób z pomnikiem nagrobnym, płyta nagrobna osadzona na fundamencie - taraso, wysokość pomnika - 1,4 m, dz. ewid. 587/28);
- Zbiorowy Grób Wojenny Żołnierzy poległych w czasie I wojny światowej wpisany do ewidencji pod nr ewid. 18/04, cmentarz parafialny parafii św. Anny w Łędzinach, ul. Zabytkowa (grób z pomnikiem nagrobnym, płyta nagrobna osadzona na fundamencie - taraso, wysokość pomnika - 2,3 m, dz. ewid. 587/28).

6. STAN ŚRODOWISKA

6.1. BUDOWA GEOLOGICZNA

Podłoże skalne Łędzin znajduje się w obrębie platformy waryscyjskiej, której fundamentem są głęboko zalegające prekambryjskie gnejsy i łupki krystaliczne przykryte utworami kompleksu kaledońskiego (kambru, ordowiku i syluru). Środkową część bloku górnośląskiego, jednej z głównych jednostek strukturalnych głębokiego podłoża, stanowi zapadlisko górnośląskie (niecka górnośląska), uformowane podczas waryscyjskich ruchów górotwórczych, fałdujących i spiętrzających skały osadowe powstałe w dewonie (wapienie i dolomity, stwierdzone na rzędnej ok. 3000 m p.p.m.) i dolnym karbonie (szarogłazy, wapienie, łupki). W karbonie górnym obszar niecki górnośląskiej podlegał intensywnym ruchom obniżającym. Dno niecki było zasypywane stopniowo, najpierw głównie osadami morskimi strefy przybrzeżnej, później częściej osadami delt rzecznych, do których ciekli transportowały materiał pochodzący z niszczenia wypiętrzanych wzniesień otaczających nieckę. Powierzchnia była wielokrotnie zatapiana i przysypywana, a następnie zarastała bujną roślinnością, będącą tworzywem dla późniejszych pokładów węgla kamiennego.

Osady karbońskie w niecce górnośląskiej zostały poprzecinane licznymi uskokami wskutek późniejszych ruchów górotwórczych. Przewaga tektoniki dysjunktywnej nad fałdową przejawia się od saalskiej fazy górotwórczej (perm), jednak główne dyslokacje tektoniczne miały miejsce podczas młodszych ruchów górotwórczych, dzieląc górotwór na liczne bloki o charakterze zrębowym (także wskutek pogłębienia starszych przesunięć).

Zerodowana powierzchnia utworów karbonu została pokryta osadami budującymi pokrywę platformową mezozoicznego piętra strukturalnego. Na przełomie mezozoiku i kenozoiku rozpoczęły się ruchy tektoniczne głównej fazy orogenezy alpejskiej. Osady mezozoiczne zostały usunięte, miejscami aż do podłoża karbońskiego, a miejscami, na ogół w lokalnych rowach i zapadliskach tektonicznych - do różnych pięter triasu środkowego lub dolnego. Na przełomie paleogenu i neogenu, pogłębiające się obniżenie geosynklinalne oraz napór fałdujących się i przemieszczanych w kierunku północnym płaszczowin karpackich spowodował powstanie zapadliska przedkarpackiego, które jednocześnie było wypełniane osadami morza miocenijskiego. Na omawianym obszarze utwory neogenu zajmują także lokalne obniżenia tektoniczne otaczające bryłę łędzińską. Bryła ta jest lokalnym wyniesieniem zrębowym, ograniczonym od zachodu rowami Przyrwy i Blicha, od północy rowem Zapora, a od wschodu rowem Reden - Imielin. Od strony południowej bryłę łędzińską oddcina uskok Ziemowit, wskazywany jako granica zapadliska przedkarpackiego [Regionalizacja tektoniczna Polski (pr. zbior.). Komitet Badań Geologicznych PAN. Wrocław 2011]. Południowe skrzydło uskoku, zrzucone o ok. 170 m, buduje zapadlisko Dąb - Urbanowice, które obejmuje całą południową i środkowo - wschodnią część Łędzin. Od południa zapadlisko ograniczone jest częścią pasma zrębowego Cielmice - Chelmek (poza obszarem miasta) oddzielającego zasadniczą część zapadliska przedkarpackiego.

Utwory karbonu górnego (seria paraliczna - namur A) sięgają do głębokości ponad 2000 m w południowej i zachodniej części miasta, natomiast w części północno-wschodniej na tej głębokości zalegają już utwory karbonu dolnego. Na rzędnej 1000 m p.p.m. w części północnej i centralnej występują głównie utwory górnośląskiej serii piaskowcowej (namuru B-C), natomiast w części pozostałej - młodsze utwory serii mułowcowej (westfal A-B). Na rzędnej 500 m p.p.m. na północ od uskoku Ziemowit zalegają utwory westfalu A-B, a na południe od niego - utwory krakowskiej serii piaskowcowej (westfal B-C). Przystropowe partie górotworu karbońskiego tworzą wyłącznie utwory westfalu B-C: piaskowce, zlepieńce oraz mułowce z pokładami węgla kamiennego (warstwy łaziskie), odsłaniające się na powierzchni terenu w obrębie wzniesień bryły łędzińskiej.

Mięszkość utworów triasu jest zmienna, lecz nie przekracza kilkudziesięciu metrów. Skały okruczowe warstw świerklanieckich oraz wapienie, margle i dolomity triasu dolnego/środkowego zalegają na utworach karbonu ciąglą warstwą na południe od uskoku Ziemowit, a nieciągłe - w formie ostańców erozyjnych, częściowo pogrążonych przez osady młodsze - na północ od tego uskoku. Powierzchnia podkenozoiczna jest silnie urzeźbiona. Deniwelacje tej, częściowo kopalnej, powierzchni sięgają około 200 m. Osady morza miocenijskiego (baden) - ility, mułowce, wśród których występują ławice piasków lub piaskowców - wypełniają obniżenia starszej powierzchni erozyjnej. Mięszkość osadów neogenu w części północnej Łędzin nie przekracza na ogół 50 m, a w części południowej wzrasta do stu kilkudziesięciu metrów. Powierzchnia utworów miocenu jest rozcięta kopalnymi, przedczwartorzędowymi dolinami Przyrwy i Potoku Goławieckiego. Utwory neogenu odsłaniają się na powierzchni terenu tylko na północ od Goławca. W innych miejscach zalega na nich zwarta pokrywa utworów czwartorzędowych.

Mięszczość czwartorzędowych pokryw osadowych nie przekracza kilku - kilkunastu metrów w obrębie bryły lędzińskiej, natomiast osady pochodzące z tej epoki, wypełniające doliny kopalne o założeniu paleogeńskim (Przyrwa, Mleczna, Gostynia), sięgają do około 50 - 70 m mięszczości. Na powierzchni terenu osady plejstocenu reprezentowane są przez piaski i żwiry glacialne i fluwioglacjalne oraz gliny zwałowe akumulowane podczas zlodowaceń sanu (południowopolskie) lub odry (środkowopolskie). W dolinach cieków występują holocenijskie mulki, piaski i żwiry rzeczne. Na południe od skrzyżowania ul. Pokoju i Jagiellońskiej miejscowo pojawiają się namuły torfiaste. Szczegóły budowy geologicznej powierzchni terenu przedstawia rys. Litotratygrafia utworów powierzchniowych z elementami budowy wgłębnej [przedstawiona na rysunku Szczegółowa Mapa Geologiczna Polski w skali 1 : 50000, ark. M 34 - 63 C - Oświęcim (1958) pomija skały okruczowe triasu dolnego (pstry piaskowiec), znajdujące się w bezpośredniej styczności z wapieniami jamistymi retu, które błędnie zaliczono do karbonu górnego].

Ogólne warunki posadawiania obiektów budowlanych

Dla obszaru Łędzin nie sporządzono dokumentacji geologiczno-inżynierskiej na potrzeby planowania przestrzennego. Na podstawie cech litologicznych utworów powierzchniowych oraz ukształtowania powierzchni terenu można ogólnie ocenić utwory powierzchniowe stanowiące grunty o różnych warunkach posadawiania obiektów budowlanych.

Obszary gruntów piaszczystych i piaszczysto-mułkowych rzecznych tarasów zalewowych oraz namulów w dnach dolin (oznaczone Q_h na rys. „Litotratygrafia...”) są najmniej przydatne do zabudowy. Cechuje je duża zmienność litologiczna. Podrzednie spotyka się tu nośne średniozagęszczone grunty piaszczyste oraz grunty spoiste w stanie twardoplastycznym (w warunkach bezwodnych). Najczęściej występują grunty słabonośne i nienośne: niespoiste średniozagęszczone na granicy luźnych lub luźne, spoiste plastyczne i miękkoplastyczne oraz organiczne. Zwierciadło wód gruntowych kształtuje się najczęściej w przedziale 0,1 - 2,0 m p.p.t., miejscami, lub okresowo, występują podtopienia. Warunki takie często wykluczają możliwość bezpośredniego posadawiania obiektów budowlanych oraz posadawiania na poziomie gruntu. Dopuszczalne obciążenie waha się w granicach 0,5 - 2,5 kG/cm². Formowanie nasypów pod zabudowę jest niekorzystne ze względu na ograniczanie możliwości odpływu wód wezbraniowych, blokowanie lokalnych korytarzy ekologicznych oraz tworzenie barier powodujących dłuższe utrzymywanie się mgieł i zastoisk zimnego powietrza.

Z powyższych względów zaleca się nie przeznaczać obszarów den dolin na funkcje wiążące się z lokalizacją zabudowy. Zle warunki budowlane cechują również grunty antropogeniczne - nasypy niekontrolowane (oznaczone różową kratą na rys. „Litotratygrafia...”), a także namuły torfiaste (Q_h) - plastyczne lub miękkoplastyczne, najczęściej zawilgocone. W przypadkach, gdy mięszczość namulów torfiastych uniemożliwia posadawianie obiektów budowlanych w obrębie głębszej, nośnej warstwy, konieczna może być wymiana powierzchniowej warstwy gruntu oraz wykonanie odwodnienia.

Na pozostałym obszarze występują na ogół zmienne warunki budowlane - od dostatecznych do dobrych. Na obszarach gruntów ilastych (M_{ng} na rys. „Litotratygrafia...”) warunki budowlane pogarszają się w miarę wzrostu zawodnienia. Dopuszczalne obciążenie wynosi 1,0 - 4,0 kG/cm². Obszary gruntów piaszczysto-żwirowych (Q_{p3}) cechuje stosunkowo mały stopień zagęszczenia i znaczna wodoprzepuszczalność. Dopuszczalne obciążenie waha się od 0,5 do 3,5 kG/cm². Grunty glin zwałowych (Q_{p3}) cechują się zmiennością własności geotechnicznych - głównie w zależności od stopnia wilgotności. W stanie suchym lub słabowilgotnym są twardoplastyczne lub zwarte. W obecności wody stają się plastyczne. Dopuszczalne obciążenie wynosi 0,6 - 4,0 kG/cm². Na ogół dobre warunki budowlane pogarszają się w przypadku obecności zawodnionych wkładek piaszczystych lub wskutek zwiększonego dopływu wód w obręb zagłębień bezodpływowych, powstających na skutek deformacji ciągłych powierzchni terenu w rezultacie podziemnej działalności górniczej.

Obszary gruntów skalistych są generalnie gruntami nośnymi. W obrębie gruntów skalistych węglanowych (w_1T_3 , T_1go) dopuszczalne obciążenie wynosi 6 - 20 kG/cm², zależnie od stopnia spękania. Warunki budowlane znacząco pogarszają się w przypadkach skrasowienia skał. Grunty skaliste piaszczyste (C_{wf}) w partii stropowej mogą być słabozwięzłe oraz mogą być przykryte cienką warstwą zwietrzliny gliniasto-piaszczystej. W przypadku występowania zwietrzelin o mięszczości większej niż głębokość posadawiania obiektów budowlanych warunki gruntowe pogarszają się, podobnie jak w strefie wychodni uskoków tektonicznych na powierzchni terenu. Położenie w tych strefach lub występowanie płytko położonych wyrobisk górniczych kwalifikują do skomplikowanych warunków gruntowych. Dotyczy to także obszarów płytkich wyrobisk znajdujących się pod powierzchnią pokrytą innymi rodzajami gruntów.

6.2. RZEŻBA TERENU

Według regionalizacji geomorfologicznej południowej Polski M. Klimaszewskiego [M. Klimaszewski (red.) *Geomorfologia Polski. T.1. Polska Południowa. Góry i Wyżyny*. PWN, Warszawa 1972] przez obszar Łędzin przebiega granica głównych jednostek geomorfologicznych Europy - strefy hercyńskiej, reprezentowanej przez prowincję Wyżyny Śląsko-Małopolskie oraz strefy alpejskiej, reprezentowanej przez prowincję Kotliny Podkarpackie. Na poziomie jednostek podstawowych (regionów) część środkowa i północno-wschodnia znajduje się w obrębie Zrębowych Pagórów Łędzińskich, natomiast resztę obszaru obejmuje Dolina Wisły (odcinek zachodni).

Granica między jednostkami została przedstawiona na rys. „Ukształtowanie powierzchni terenu, podział na jednostki geomorfologiczne”. W omawianym rejonie należy ją traktować jako umowną strefę o szerokości od około 50 m w zachodniej części Łędzin, około 100 m w części północnej oraz około 150 - 200 m w części środkowo-wschodniej.

Powierzchnia zrębu bloku łędzińskiego stanowi resztki zrównań neogeńskich, odcięte i wyniesione progami tektonicznymi ponad otaczającą zdenudowaną, plejstocенską równinę sandrową.

Zrębowe Pagóry Łędzińskie mają w omawianym rejonie formę szeregu garbów i rozczłonkowanych wzniesień o kopiastych wierzchołkach, sięgających około 278 m n.p.m. w rejonie Hołdunowa, od około 273 m n.p.m. (G. Kępka) i około 290 m n.p.m. (G. Strzyżówka) do około 295 m n.p.m. (G. Klemensa) i około 300 m n.p.m. (G. Klimont - najwyższe naturalne wzniesienie na terenie miasta) w rejonie Łędzin oraz około 270 - 272 m n.p.m. (Wapienka) na północny zachód od Blycha. Wysokości względne w obrębie powierzchni Pagórów wynoszą od kilkunastu do około 30 - 40 m (G. Klemensa i G. Klimont). Nachylenia stoków są umiarkowane (kilka - kilkanaście procent), tylko wyjątkowo sięgają około 20% na południowym stoku Góry Klimont.

Obniżenia między wzgórzami organizują i koncentrują odpływ powierzchniowy i śródwarstwowy części wód opadowych i roztopowych, które nie zdążyły infiltrować w głąb górotworu. Stoki zewnętrzne bloku zrębowego mają wysokości względne 20 - 45 m ponad równinę sandrową i doliny rzeczne, a ich nachylenie zwykle nie przekracza kilkunastu procent.

Dolina Wisły (odcinek zachodni) tworzy dno Kotliny Oświęcimskiej. Wschodnią część regionu, u podnóża Wyżyny Śląsko-Krakowskiej, buduje przemodelowany sandrowy poziom piaszczysty (235 - 255 m n.p.m.), związany ze zlodowaceniem odry. Nachylenia stoków są niewielkie. Powierzchnie akumulacji plejstocенskiej rozcina sieć dość płytkich, płaskodennych i stosunkowo szerokich holocенskich dolin fluwalnych. Dolina Przyrwy o szerokości około 350 - 400 m wciną się kilka metrów w równinę sandrową. Biegnie przez północno-zachodnią część miasta, uchodząc do doliny Mlecznej tuż poniżej granicy administracyjnej Łędzin. Do doliny Przyrwy uchodzi lewostronnie pięć krótkich dolin o charakterze denudacyjno-fluwalnym lub denudacyjnym. Największa z nich ma długość ponad 800 m, a jej dno biegnie równoległe do ul. Sobieskiego. Przez zachodnią i południowo-zachodnią część miasta przebiega dolina Potoku Goławieckiego, od rejonu skrzyżowania ul. Łędzińskiej z ul. Fredry w Hołdunowie, opuszczając obszar Łędzin na południe od Goławca - w tym rejonie znajduje się najniższy położony punkt topograficzny Łędzin (około 230 m n.p.m.) Szerokość doliny Potoku Goławieckiego sięga 200 - 300 m, a głębokość wcięcia wynosi około 3 - 5 m.

Antropogeniczne formy rzeźby związane są przede wszystkim z działalnością górnictw - głównie eksploatacją węgla kamiennego (hałdy, warpie, niecki obniżeniowe), a podrzędnie - z wydobywaniem w przeszłości surowców skalnych (łomy piaskowców i wapieni, glinianki oraz piaskownie). Największą formą antropogeniczną, istotnie wpływającą na możliwości organizacji przestrzeni, jest hałda kopalni „Ziemowit” sięgająca około 310 m n.p.m. (najwyżej położony punkt topograficzny w Łędzinach). Powstanie niecek obniżeniowych w dolinach cieków wymusiło przebudowę i pogłębienie koryt rzecznych oraz usypanie szerokich hałdo-wałów wzdłuż koryta Potoku Goławieckiego na południe od Goławca.

Wtórne antropogeniczne przekształcenia rzeźby obejmują także uformowanie platform nasypów w obrębie zasypywanych niecek obniżeniowych - zespół takich form znajduje się na północ od zabudowy Hołdunowa. Do typowych form antropogenicznych, powszechnie występujących na terenach zainwestowanych oraz terenach komunikacyjnych należą nasypy i platformy formowane pod zabudowę oraz nasypy i wkopy w ciągach dróg i linii kolejowych. W dolinach rzecznych w dalszym ciągu istnieją groble, będące głównie reliktywnym elementem rzeźby związanej z gospodarką stawową.

6.3. UDOKUMENTOWANE ZŁOŻA KOPALIN

W obrębie górotworu pod terenem Łędzin znajdują się części udokumentowanych złóż węgla kamiennego oraz złoża metanu pokładów węgla. Złoża te objęte są prawem własności górniczej, przysługującej Skarbowi Państwa.

Tabela 11. Złoża objęte prawem własności górniczej

Nazwa złoża, [symbol kopaliny, nr złoża wg MIDAS]	Rodzaj kopaliny	Stan zagospodarowania	Zasoby bilansowe ^{a)} [tys. ton/mln m ³]			Zasoby przemysłowe [tys. ton mln m ³]	Wydobycie ^{a)} [tys. ton mln m ³]	Pow. złoża w granicach Łędzin [ha] ^{c)} (% pow. złoża)
			razem	w kategorii A + B + C 1 A + B	w kategorii C2 + D C			
Łędziny [WK 7101]	węgiel kamienny, metan	złoże rozpoznane szczegółowo	140586 ^{a)} 739,7	65721	74865 739,7	-	-	2130 (37,6)
Łędziny [MW 14011]	metan pokładów węgla	złoże rozpoznane szczegółowo	12444,8	-	12444,8	-	-	2130 (37,6)
Piast [WK 299]	węgiel kamienny	złoże zagospodarowane	923531	891556	31975	166145	3109	36,7 (0,76)
Wesoła [WK 350]	węgiel kamienny, metan	złoże zagospodarowane	709000 1603,02	597232 832,71	111768 770,31	127073 222,82	2066 22,53	18,5 (0,41)
Ziemowit [WK 374]	węgiel kamienny, metan	złoże zagospodarowane rozpoznane wstępnie	890849 ^{a)} 898,5	527229 -	363620 898,5	81732 ^{b)} -	2933 -	3098 (48,8)

^{a)} zasoby całego złoża wg Bilansu zasobów złóż kopalni w Polsce, stan: 2016-12-31, PiG, Warszawa 2017, zaktualizowane wg stanu na 31.12.2017r. [System Gospodarki i Ochrony Bogactw Mineralnych MIDAS, Państwowy Instytut Geologiczny]; ^{b)} w roku 2016;

^{c)} powierzchnia w granicach rzutu przestrzeni złoża na powierzchnię terenu; ^{d)} w tym 11499 tys. t uwężone w filarach ochronnych;

^{e)} w tym 69289 tys. t w filarach ochronnych; ^{f)} w tym 8933 tys. t w filarach ochronnych

źródło: Bilans zasobów złóż kopalni w Polsce wg stanu na dzień 31.12.2016 r., PiG, Warszawa 2017 r.; relacje rzutów powierzchniowych przestrzeni złóż do granic administracyjnych - obliczenia własne

Udokumentowane złoża węgla kamiennego występują pod całym terenem miasta. Złoża o istotnym znaczeniu dla gospodarki i polityki przestrzennej (Ziemowit i Łędziny) obejmują 98,8% jego powierzchni.

Złoże węgla kamiennego Łędziny zostało udokumentowane w 1977 r. [Dokumentacja geologiczna złoża węgla kamiennego w obszarze górniczym Łędziny w Tychach (1977)]. Aktualne zasoby oraz przestrzeń złoża **Łędziny [WK 7101]** określa dokumentacja geologiczna rejonu „Łędziny Głęboka” z 1994 r. [Dokumentacja geologiczna złoża węgla kamiennego rejonu „Łędziny Głęboka” w kat. C1 + C2, miejsc. Łędziny, Holdunów, Imielin, Krasowy, Tychy, Katowice, gm. Łędziny, Mysłowice, Tychy, Katowice, woj. katowickie (1994), zatwierdzona decyzją Ministra OŚNiL KZK/2/6553/95/96 z dn. 24.10.1996 r.], w której udokumentowano także złożo metanu pokładów węgla **Łędziny [MW 14011]** - do głębokości 1600 m. Zasoby bilansowe węgla kamiennego [WK7101] obejmują głównie węgle energetyczne (typu 31 i 32), podrzędnie w złożu występuje także węgiel gazowo-koksowy (typ 34) i gazowy (typ 33).

W złożu **Piast** udokumentowano tylko węgle energetyczne typu 31+32.

Złoże **Wesoła** zawiera prawie wyłącznie węgle energetyczne (typ 31 i 32). Niewielki udział węgla gazowego (typ 33) w zasobach bilansowych - stanowią w całości zasoby nieprzemysłowe. Kopalina towarzysząca jest metan: oprócz wydobycia (odmetanowania) wykazanego w tabeli A1, w 2016 r. wyemitowano z wentylacją 44,18 mln m³. Zasoby przemysłowe kopalni podano w tabeli A1 wg Dodatku nr 6 do projektu zagospodarowania złoża wg stanu na 2016-12-31, zaakceptowanego przez Ministra Środowiska w dniu 21.07.2017 r.

Złoże **Ziemowit** zawiera wyłącznie węgiel energetyczny (typów 31 i 32), udokumentowany do głębokości 1000 m. Zasoby przemysłowe podano zgodnie z Dodatkiem nr 5 do projektu zagospodarowania złoża wg stanu na 31.12.2016 r., zaakceptowany w dniu 14.03.2017 r.

W projekcie wykazu złóż o znaczeniu strategicznym, sporządzonym przez Ministerstwo Środowiska w nawiązaniu do ustaleń KPZK 2030 [pismo Pełnomocnika Rządu ds. Polityki Surowcowej Państwa DSA-LO.075.20.2016.KD z dnia 22.12.2016 r. adresowane do Marszałka województwa śląskiego] wśród złóż niezagospodarowanych o znaczeniu ogólnokrajowym, które powinny podlegać szczególnej ochronie,

wymieniono złoża węgla kamiennego Łędziny. Ochrona złożeń instrumentami planowania przestrzennego polega na utrzymaniu zwartych jednostek osadniczych, nie przeznaczania terenów do zabudowy poza istniejącymi jednostkami osadniczymi oraz, w miarę możliwości, planowaniu przebiegu elementów liniowych infrastruktury komunikacyjnej i technicznej poza terenem objętym granicami złoża.

6.4. TERENY I OBSZARY GÓRNICZE

Granice obszarów górniczych, stanowiących przestrzeń w granicach której przedsiębiorca jest uprawniony do wydobywania kopaliny oraz prowadzenia robót górniczych niezbędnych do wykonywania koncesji (art. 6 pkt 5 ustawy Prawo geologiczne i górnicze), oraz granice terenów górniczych, stanowiących przestrzeń objętą przewidywanymi szkodliwymi wpływami tych robót (art. 6 pkt. 15 cyt. ustawy), określa się w koncesjach na wydobywanie kopalin.

Tabela 12. Obszary górnicze i tereny górnicze ustanowione w obowiązujących koncesjach, występujące w granicach administracyjnych Miasta Łędziny

Nazwa obszaru górniczego i terenu górniczego	Powierzchnia obszaru górniczego w granicach Łędzin (ha)	Powierzchnia terenu górniczego w granicach Łędzin (ha)	Numer w rejestrze obszarów górniczych	Numer koncesji data ważności koncesji	Koncesjodawca
koncesje na eksploatację węgla kamiennego					
Bieruń II	36,7	36,7	1/1/125	4/2010 ^{a)} 2030-12-31	Polska Grupa Górnicza S.A.
Łędziny I	3102,8	3121,3	1/1/69	163/94 ^{b)} 2020-08-31	Polska Grupa Górnicza S.A.
Wesoła II	18,6	18,6	1/1/65	134/94 ^{c)} 2020-08-31	Polska Grupa Górnicza S.A.

a) pełne dane: decyzja ustanawiająca: dec. Ministra Środowiska nr 4/2010 z dnia 13.05.2010 r.; decyzja zmieniająca (przeniesienie koncesji na rzecz obecnego koncesjonariusza): dec. Ministra Środowiska DGK-VI.4771.20.2015.KD.4 z dnia 29.04.2016 r.; powierzchnia obszaru górniczego: 48171687 m², powierzchnia terenu górniczego: 51318867 m²

b) pełne dane: decyzja ustanawiająca: dec. Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa nr 163/94 z dnia 26.08.1994 r.; istotne decyzje zmieniające: dec. Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa nr BKK/PK/1901/96 z dnia 22.11.1996 r. (wyznaczenie terenu górniczego); dec. Ministra Środowiska nr DGK-VI.4771.25.2015.KD.3 z dnia 29.04.2016 r. (przeniesienie koncesji na rzecz obecnego koncesjonariusza); powierzchnia obszaru górniczego: 62098074 m², powierzchnia terenu górniczego: 71149829 m²

c) pełne dane: decyzja ustanawiająca: dec. Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa nr 134/94 z dnia 26.08.1994 r.; istotne decyzje zmieniające: dec. Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa nr BKK/PK/1088/95 z dnia 28.06.1996 r. (wyznaczenie terenu górniczego); dec. Ministra Środowiska nr DGK-VI.4771.10.2017.TS.2 z dnia 31.03.2017 r. (przeniesienie koncesji na rzecz obecnego koncesjonariusza); powierzchnia obszaru górniczego: 45779478 m², powierzchnia terenu górniczego: 48650000 m²

źródło: System Gospodarki i Ochrony Bogactw Mineralnych MIDAS, Państwowy Instytut Geologiczny

Zob. rys. „Złoża kopalin, obszary górnicze i tereny górnicze”.

Polska Grupa Górnicza S.A. zamierza złożyć wnioski do Ministra Środowiska o udzielenie nowych koncesji na wydobywanie węgla kamiennego w miejsce koncesji, których ważność upływa w 2020 r.

Dla terenu górniczego bądź jego fragmentu można sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, jeżeli w wyniku zamierzonej działalności określonej w koncesji przewiduje się, na podstawie opracowania ekofizjograficznego oraz projektu zagospodarowania złoża, istotne skutki dla środowiska (art. 104 ust. 2 ustawy Prawo geologiczne i górnicze).

Brak jest udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla.

6.5. KLIMAT. JAKOŚĆ POWIETRZA

Klimat Łędziny położone są w strefie klimatu przejściowego kontynentalno-morskiego. Zgodnie z podziałem Polski na dzielnice rolniczo-klimatyczne R. Gumińskiego (1948), rejon miasta Łędziny leży w południowej części dzielnicy XV częstochowsko-kieleckiej.

Według Atlasu klimatu województwa śląskiego [Kruczała A. (red.) *Atlas klimatu województwa śląskiego. Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej, Katowice 2000*], charakterystyczne elementy mezoklimatu przyjmują następujące wartości:

- średnia roczna temperatura powietrza: 7,5 - 8,0°C,
- średnia roczna liczba dni mroźnych: około 35,
- średnia roczna suma opadów: około 750 mm; w półroczu ciepłym (maj-październik): ok. 450 mm,
- średnia roczna wilgotność względna powietrza: 78 - 81%,
- średnia roczna liczba dni z mgłą: 40 (przy wahaniach od niespełna 20 dni do prawie 90 dni),
- średnia roczna liczba dni z opadem atmosferycznym >0,1 mm: około 160,
- średnia roczna liczba dni z opadem atmosferycznym >10 mm: 15 - 20 (latem 8-10 dni),
- średnia roczna liczba dni z pokrywą śnieżną: 60,
- średnia roczna prędkość wiatru: około 2,5 m/s,
- średni roczny udział cisz atmosferycznych: 15 - 20%
- średnia roczna liczba dni z burzą: około 20.

Cisze oraz wiatry słabe i bardzo słabe łącznie stanowią blisko 90% czasu rocznego, co wpływa na kształtowanie się niekorzystnych warunków przewietrzania. Wiatry wieją najczęściej z sektora zachodniego (SW, W i NW) - 49% przypadków. Statystycznie najsilniejsze są wiatry zachodnie i południowo-zachodnie (średnio 3,1 m/s).

Maksymalny opad dobowy zanotowany w okolicy (posterunek w Tychach, 21.04.1972 r.) wyniósł 82 mm. Maksymalna wielkość opadu dobowego o prawdopodobieństwie wystąpienia raz na 100 lat ($p=1\%$) wynosi około 100 mm, a o prawdopodobieństwie wystąpienia raz na dwa lata - około 40 mm. Opady nawalne o szacowanym 1-procentowym prawdopodobieństwie wystąpienia mogą osiągać współczynnik wydajności opadu 8,3 - 8,5. Taki opad zanotowano w regionie m. in. 4.07.2000 r.

Średnia długość okresu wegetacyjnego wynosi 200-210 dni. Cechą charakterystyczną klimatu lokalnego są różnice wilgotności powietrza w rejonie pagórów zrębowych oraz w dolinach (obszary dolinne charakteryzują się wysoką wilgotnością powietrza i gruntu).

Warunki topoklimatyczne są korzystne i średniokorzystne na niezalesionych wypukłych formach terenu oraz na terenach płaskich poza dnami dolin. Na obszarze Łędzin to głównie należący do grupy A [*topoklimaty związane z powierzchniami użytkowanymi rolniczo o dobrym przewietrzaniu, słabym zakryciu gruntu*] topoklimat podtypu 1.2 [*Paszyński J. Metody sporządzania map topoklimatycznych, Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk 1980*] - niezalesionych form wypukłych z przeciętną insolacją, na stokach o ekspozycji od północno-wschodniej do południowo-wschodniej oraz północno-zachodniej do południowo-zachodniej, o nachyleniu powyżej 5°, a także zbocza północne i południowe nachylone poniżej 5°.

W obrębie najwyższych wzniesień naturalnych oraz hałdy kopalni „Ziemowit” pojawiają się topoklimaty podtypu 1.1 - niezalesionych form wypukłych z wysoką insolacją na stokach nachylonych powyżej 5° o ekspozycji od południowo-wschodniej do południowo-zachodniej.

Miejscowo, na obszarze całego miasta występują topoklimaty typu 2 - form płaskich poza dolinami rzecznyymi: podtyp 2.1 - wyniesionych form płaskich, mające podłoże o dużej przewodności cieplnej, a więc o glebach zwartych (nieporowatych) na ogół dobrze uwilgotnionych; na tego typu terenach mogą pojawiać się w czasie pogodnych nocy przyziemne inwersje temperatury; znaczniejszym spadkom temperatury przeciwdziała dopływ ciepła z głębszych partii gleby oraz podtyp 2.2 - form płaskich lub o nachyleniu nie większym niż 5°, użytkowanych rolniczo o glebach średnio zwartych, średnio spoistych i średnio porowatych; pory z wypełniającym je powietrzem przyczyniają się do przeciętnego przewodnictwa cieplnego; górne warstwy takich gleb ogrzewają się szybciej niż gleby wilgotne, lecz również stosunkowo szybko tracą ciepło.

W szerokich dnach dolin głównych cieków oraz w drobnych formach wklęsłych występują niekorzystne warunki topoklimatyczne, przejawiające się częstymi inwersjami temperatury powietrza, narażeniem w większym stopniu na lokalne przymrozki pochodzenia lokalnego oraz zastoiska mgieł, zwłaszcza w okresie jesiennym i zimowym. Przeważają topoklimaty podtypu 3.1 - topoklimat szerokich den dolinnych pokrytych roślinnością łąkową z wodą gruntową zalegającą do 1 m oraz podtypu 3.2 - wyżej położonych

szerokich den dolinnych, o wodzie gruntowej zalegającej głębiej niż 1 m; ograniczony dostęp do wilgoci jest czynnikiem ograniczającym wymianę ciepła drogą parowania. Na terenach leśnych, zadrzewionych występują topoklimaty powierzchni zadrzewionych (grupa B), gdzie wskutek osłonięcia powierzchni granicznej przed wypromieniowaniem przez okap drzew występują stosunkowo niskie wartości promieniowania efektywnego. Nocne spadki temperatury są znacznie mniejsze niż na powierzchniach sąsiednich.

Część obszaru gminy zajmują tereny zabudowane, gdzie mogą występować topoklimaty powierzchni pokrytych budynkami (grupa C). W zależności od zwartości zabudowy w okresach grzewczych pojawia się dodatkowa ilość ciepła i zanieczyszczeń pochodzących z procesów spalania. W przypadku zabudowy mało zwartej lub rozproszonej, jaka dominuje w Lędzinach i Holdunowie, pozostałe warunki (w tym warunki przewietrzania) są podobne jak na terenach otaczających.

Na obszarze Lędzin nie występują zbiorniki wodne o znacznej powierzchni, nad którymi występują topoklimaty zbiorników wodnych oraz powierzchni przylegających do najbliższych partii ich pobraża (grupa D z dobowymi amplitudami powietrza wyraźnie mniejszymi niż na sąsiadujących terenach łądowych na skutek dużej pojemności cieplnej wody i dobrej jej przewodności cieplnej).

6.6. WODY PODZIEMNE

Według regionalizacji hydrogeologicznej Polski B. Paczyńskiego Lędziny położone są w regionie śląsko-krakowskim (XII). Większość obszaru zaliczana jest do subregionu górnośląskiego (XII₂), a część południowo-wschodnia jest w obrębie subregionu triasu śląskiego (XII₁), rejon chrzanowski (XII_{1D}) [*Atlas Hydrogeologiczny Polski 1: 500 000, cz. II. B. Paczyński (red.). Wyd. PAE SA. Warszawa 1995*]. Zgodnie z podziałem obszaru Polski na jednolite części wód podziemnych (JCWPd) przyjętym w planach gospodarowania wodami na lata 2016-2021, obszar miasta Lędziny położony jest w obrębie jednolitych części wód podziemnych: nr 157 (kod europejski PLGW2000157) - część środkowa i południowo-wschodnia, nr 145 (PLGW2000145) - część północna, zachodnia i południowo-zachodnia, a niewielki fragment części północno-wschodniej miasta położony jest w obrębie JCWPd nr 146 (PLGW2000146).

Wody podziemne występują w osadach przepuszczalnych czwartorzędu, neogenu, triasu i karbonu. Czwartorzędowe piętro wodonośne budują piaszczyste i piaszczysto-żwirowe utwory wodolodowcowe, lodowcowe i rzeczne, tworząc od 1 do 3 poziomów wodonośnych o zmiennych miąższościach, przy czym najczęściej występuje jeden lub dwa poziomy. W dolinach rzek obok piasków często występują wodochłonne, ale stosunkowo słabo przepuszczalne osady pyłowe, co sprzyja utrzymywaniu się podmokłości w dnach dolin.

Wody poszczególnych poziomów generalnie pozostają w kontakcie hydraulicznym, lecz występujące w profilu plejstocenu gliny morenowe lub pylasto-ilaste osady zastoiskowe często rozdzielają przepuszczalne osady plejstocenijskie na odrębne wkładki lub soczewy o zróżnicowanym zasięgu i miąższości. Zwierciadło wód najczęściej jest swobodne, rzadziej słabo napięte - na ogół w głębszych poziomach. Największe znaczenie dla pozostałych komponentów środowiska ma pierwszy, naj płytszy poziom wodonośny. Podlega on wahaniom (najczęściej w zakresie około 1,5 - 2,5 m) zależnie od opadów atmosferycznych oraz roztopów, a także zgodnie z rocznym cyklem wegetacyjnym.

Poza dolinami rzecznyymi zwierciadło pierwszego poziomu wód gruntowych najczęściej znajduje się na głębokości 3 - 4 m p.p.t. Bardzo płytko zalega w dnach dolin w okresach wilgotnych, a miejscami też na zboczach dolin (0 - 2 m p.p.t.), zwłaszcza tam, gdzie pod cienką pokrywą utworów czwartorzędu występują nieprzepuszczalne iły miocenu, bądź w obrębie niecek powstałych wskutek podziemnej eksploatacji węgla kamiennego. Na stokach wzgórz zrębowych, gdzie utwory czwartorzędu zalegają bezpośrednio na utworach triasu lub karbonu, na skutek drenażu wód podziemnych wyrobiskami kopalni „Ziemowit” obecność wody w osadach czwartorzędu ogranicza się do lokalnych, niekiedy okresowo występujących soczew zawieszonych na płatach utworów nieprzepuszczalnych. Zasilanie poziomów wodonośnych następuje przez bezpośrednią infiltrację wód opadowych i roztopowych.

Zasoby wód są niewielkie, tylko w większych, głębokich dolinach kopalnych o założeniu przedczwartorzędowym, ilość dostępnych wód może mieć znaczenie gospodarcze. W profilu utworów neogenu przeważają bezwodne skały nieprzepuszczalne (iły, ilowce). Obecność wód słodkich ogranicza się do ławic piaszczystych w stropie profilu neogenu. Z wyjątkiem rejonów wychodni skał starszego podłoża, stanowiących obszary zasilania warstw wodonośnych triasu i karbonu, osady neogenu mają dużą miąższość i stanowią skuteczną serię izolującą.

Triasowe piętro wodonośne jest na ogół ograniczone do poziomów triasu dolnego: wapieni jamistych retu oraz piaskowców warstw świerklanieckich (dolny pstry piaskowiec). Najbardziej zasobne w wodę młodsze ogniwa wapienia muszlowego występują dopiero w rejonie Imielina. Warstwy gogolińskie, miejscami wieńczące profil triasu, często zawierają słabo przepuszczalne utwory margliste, nie sprzyjające retencji wody. Poziom wodonośny związany z warstwami świerklanieckimi jest mało zasobny. Niewielka miąższość piaskowców oraz obecność warstw mułowców sprawia, że ma on raczej charakter izolujący triasowe piętro wodonośne od piętra karbońskiego. W środkowej i zachodniej części gminy Łędziny występowanie utworów triasu jest ograniczone do płatów w obrębie wzgórz zrębowych oraz lokalnych rowów tektonicznych co powoduje, że wody tych poziomów mieszają się łącząc się w jeden kompleks wodonośny. Nieciągłość występowania utworów triasu oraz liczne strefy dyslokacji tektonicznych skutkują lokalnie silnym powiązaniem wód triasowego i karbońskiego piętra wodonośnego. Zasilanie ma miejsce z powierzchni terenu w rejonie wychodni triasu lub poprzez przepuszczalne utwory czwartorzędowe. Karbońskie piętro wodonośne budują przepuszczalne piaskowce, piaskowce zlepieńcowate lub zlepieńce warstw łaziskich, rozdzielone na kilka poziomów nieprzepuszczalnymi wkładkami i warstwami ilowców.

Skąły tego piętra są kolektorem znacznej ilości wód (słodkich w poziomach przystropowych), choć skomplikowana tektonika i rozdzielenie poziomów wodonośnych powoduje, że wydajności pojedynczych otworów studziennych są zróżnicowane. Poziomy wodonośny zasilane są z powierzchni - na wychodniach warstw łaziskich, lub poprzez przepuszczalne utwory czwartorzędu, a lokalnie również poprzez utwory triasu.

Głównym użytkowym poziomem wodonośnym jest poziom karboński, obejmujący cały obszar miasta. Pierwotnie wody podziemne zretencjonowane w piaskowcach warstw łaziskich kwalifikowano jako Główny Zbiornik Wód Podziemnych (GZWP) nr 457 Tychy - Siersza [Mapa obszarów Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP) w Polsce wymagających szczególnej ochrony 1 : 500 000. Red. A.S. Kleczkowski. Instytut Hydrogeologii i Geologii Inżynierskiej Akademii Górniczo-Hutniczej, Kraków, 1990]. Zasoby statyczne wód są w znacznej części szcerpywane w wyniku odwadniania wyrobisk kopalń węgla kamiennego. Jakość wód jest zmienna i pogarsza się - najszybciej w kopalniach likwidowanych, gdzie rezygnuje się z selekcji wód lepszej jakości. Według Mapy hydrogeologicznej Polski w skali 1: 50000 (1997), potencjalna wydajność pojedynczego otworu ujmującego wody głównego użytkowego poziomu wód podziemnych na obszarze gminy Łędziny wynosi $<10 \text{ m}^3/\text{h}$, co nie spełnia kryteriów ilościowych określonych dla GZWP. Główny użytkowy poziom wodonośny jest zagrożony w stopniu średnim na obszarze zasilania, w stopniu niskim w pasie przyległym do tej strefy, a stopniu bardzo niskim - w rejonach przykrytych miąższą serią ilów miocenu [Mapa warunków występowania, użytkowania, zagrożenia i ochrony zwykłych wód podziemnych Górnośląskiego Zagłębia Węglowego i jego obrzeżenia 1 : 100 000. Red.: A. Rózkowski, T. Rudzińska-Zapaśnik, A. Siemiński. Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa 1997]. Czas pionowej migracji zanieczyszczeń z powierzchni do warstwy wodonośnej wynosi, odpowiednio, 5-25 lat, 25-100 lat i >100 lat. Według oceny w której istotnym kryterium było zagospodarowanie terenu, bardzo wysoki stopień zagrożenia cechuje rejon wychodni przepuszczalnych utworów triasu i karbonu w Zamościu (osiedle nie wyposażone w kanalizację sanitarną) oraz na wzgórzu Wapienka (użytkowanym wówczas przez wojsko).

W obszarach zasilania głównego użytkowego poziomu wodonośnego nie powinno się lokalizować zakładów zaliczanych do grup: przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, zakładów stwarzających ryzyko wystąpienia poważnej awarii (jeśli charakter działalności może stwarzać potencjalne zagrożenie wycieku substancji szkodliwych dla środowiska wodnego do gruntu i wód podziemnych), w szczególności rurociągów transportujących ciekłe węglowodory i baz paliwowych. Dla przedsięwzięć stwarzających mniejsze potencjalne ryzyko zanieczyszczenia wód podziemnych należy wymagać stosowania najlepszej dostępnej techniki zapobiegającej infiltracji zanieczyszczeń do gruntu i wód podziemnych - w tym także w sytuacjach awaryjnych. W celu zachowania istniejących warunków infiltracji wód w strefach zasilania obszary rolne i leśne powinny w dalszym ciągu być użytkowane w jak największym stopniu w dotychczasowy sposób. Na obszarach przeznaczonych do zainwestowania powinna być stosowana kanalizacja służąca do zbiorowego odprowadzania ścieków. Nie zagospodarowane wody opadowe pochodzące z powierzchni nie zanieczyszczonych zaleca się odprowadzać w pierwszej kolejności do gruntu, w miarę możliwości stwarzanych przez miejscowe warunki podłoża, stopnia zwartości zabudowy oraz brak przeciwwskazań wynikających z obecności płytkich wyrobisk górniczych.

Użytkowy Poziom Wód Podziemnych (UPWP) Rejonu Małej Wisły (Q-II) związany jest z holoceniowymi i plejstoceniowymi piaskami i żwirami rzecznyymi i wodnolodowcowymi. W rejonie miasta obejmuje on kopalną dolinę Mlecznej, której fragment przebiega wzdłuż południowo-zachodniego odcinka granicy administracyjnej. Wody UPWP Q-II w dolinach cieków są w wysokim stopniu zagrożone zanieczyszczeniem - czas migracji zanieczyszczeń do warstwy wodonośnej wynosi 2-5 lat (Rózkowski 1997).

W najbardziej zasobnych w wodę utworach dolnego i środkowego triasu wydzielony został GZWP nr 452 Chrzanów. Granica Zbiornika, określona w dokumentacji hydrogeologicznej [*Dokumentacja hydrogeologiczna zbiornika wód podziemnych triasu chrzanowskiego GZWP 452 (T_{1,2}). Oprac.: T. Kawalec. Krakowskie Przeds. Geol. „ProGeo” Sp. z o.o. Kraków, marzec 1998*], obejmuje niewielki fragment terenu przy środkowym odcinku ul. Podmiejskiej. Obszar ochronny GZWP nr 452, zaproponowany w dokumentacji, wyznaczony jest poza granicą Łędzin. W aktualizacji Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (*Załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły [Dz. U. z 2016 r. poz. 1911]*) wskazuje się na słaby stan ilościowy wszystkich JCWPd w granicach których znajduje się miasto Łędziny. Powodem jest intensywny drenaż wód podziemnych związany z odwadnianiem wyrobisk górniczych kopalń węgla kamiennego, w mniejszym stopniu pobór ujęciami wód na cele komunalne. Wyznaczono mniej rygorystyczny cel środowiskowy w aspekcie ilościowym - ochronę stanu ilościowego przed dalszym pogorszeniem. Kontynuacja eksploatacji złóż węgla kamiennego w kolejnych dziesięcioleciach uniemożliwi osiągnięcie stanu dobrego w założonym terminie (2021 r.).

Przeważająca część zapotrzebowania na wodę pitną oraz do celów komunalnych zaspokajana jest zakupami wody w Gómoślaskim Przedsiębiorstwie Wodociągów S.A., a woda pochodzi z ujęcia wód powierzchniowych ze zbiornika Czaniec na Sole w Kobiernicach. Osiedla: Rachowy, Centrum 2 i Rotacyjne w Łędzinach oraz pojedyncze budynki przy ul. Łędzińskiej (łącznie około 2100 osób) zaopatrywane są w wodę z ujęcia dołowego kopalni Ziemowit, uzdatnianej w Stacji Uzdatniania Wody przy KWK „Ziemowit” przy ul. Oficerskiej (*Program Ochrony Środowiska dla Gminy Łędziny na lata 2016-2026 z perspektywą do 2030 r. EKO-TEAM KONSULTING, październik 2017, Uchwała Nr XXXV/262/16 Rady Miasta Łędziny z dnia 22 grudnia 2016 r.*).

6.7. WODY POWIERZCHNIOWE

Wody płynące

Miasto Łędziny położone jest w dorzeczu Wisły, regionie wodnym Małej Wisły. Przez teren miasta przebiegają topograficzne działy wodne II rzędu, oddzielające zlewnie rzeki Gostyni (zlewnia obejmuje północną, zachodnią i południowo-zachodnią część miasta), Potoku Goławieckiego (zlewnia obejmuje centralną, wschodnią i południowo-wschodnią część miasta) oraz Przemszy (zlewnia obejmuje niewielki fragment terenu pomiędzy drogą ekspresową S1 i nasypem linii kolejowej z kopalni „Wesoła” - na północny-wschód od Nowego Hołdunowa). Główne cieki odwadniające obszar miasta to Potok Goławiecki, stanowiący lewobrzeżny dopływ Wisły oraz Potok Ławecki (Przyrwa) - ciek IV rzędu znajdujący się w zlewni Gostyni.

Potok Goławiecki, o długości około 9 km i całkowitej powierzchni zlewni około 37,7 km² bierze obecnie początek w Łędzinach w miejscu zrzutu wód dołowych KWK „Piast - Ziemowit” Ruch Ziemowit w km 9+175 i uchodzi do Wisły w Bieruniu. Na terenie Łędzin przyjmuje lewostronnie niewielki bezimienny dopływ z terenów leśnych, a około 800 m niżej przepompowywane są do Potoku wody płynące Rowem E, których naturalny odpływ uniemożliwiają deformacje powierzchni terenu wskutek działalności górniczej. W analogiczny sposób do Potoku Goławieckiego odprowadzane są (obustronnie) wody dopływające do zawała bezpośrednio powyżej granicy miasta. Pierwotnie Potok wypływał z niewielkiego oczka wodnego znajdującego się na południe od ul. Ułańskiej (naprzeciwko posesji nr 29), gdzie w ostatnich latach powstały i są budowane domy jednorodzinne w 2. i 3. linii zabudowy. Obecne koryto jest *de facto* kanałem otwartym o przekroju zaprojektowanym w celu odprowadzania wód dołowych kopalni „Ziemowit” oraz ścieków zrzucanych z oczyszczalni, które w znacznej mierze kształtują reżim hydrologiczny Potoku Goławieckiego.

Potok Ławecki (Przyrwa) jest ciekim o długości około 12,8 km i całkowitej powierzchni zlewni 37,1 km². Wypływa spod Wzgórza Wandy w rejonie Murcek, przepływa przez Mysłowice, Łędziny i uchodzi do Mleczej (w Tychach), która z kolei uchodzi do Gostyni, również będąc lewostronnym dopływem. Główne dopływy Potoku Ławeckiego na obszarze Łędzin to lewostronny Dopływ spod Nowej Gaci oraz prawostronny Rów nr 1. Nowy, ujęciowy odcinek Dopływu spod Nowej Gaci (600 m) znajduje się obecnie na terenie Mysłowic, około 675 m powyżej starego ujścia (uwzględnianego przy wyznaczaniu JCWP). Dopływ spod Nowej Gaci jest także zwyczajowo nazywany rowem Hołdunowskim, a służby miernicze kopalni „Ziemowit” używają nazwy Ciek Wschodni dla odcinka poniżej przepustu pod linią kolejową nr 179.

W dalszym biegu przez Łędziny, Przyrwa przyjmuje wody niewielkich, bezimiennych cieków/rowów melioracyjnych, a około 70 m powyżej przeprawy mostowej w ciągu ul. Zamkowej uchodzi kanał wypadowy podziemnego kolektora ujmującego wody Rowu Łędzińskiego. Rów brał początek w oczku wodnym obok budynku poczty przy ul. Łędzińskiej. Pozostała dolina została częściowo zabudowana. Jest to niekorzystne z uwagi na położenie doliny między wzgórzami o stosunkowo dużym nachyleniu oraz udziale powierzchni szczelnych na stokach. Obniżenia między wzgórzami organizują i koncentrują odpływ powierzchniowy i śródwarstwowy części wód opadowych i roztopowych, które nie zdążyły infiltrować w głąb górotworu. Zjawisko takie może zachodzić na stosunkowo większą skalę w obrębie stoków i obniżeń zabudowanych, z istotnym udziałem powierzchni szczelnych. Dna obniżeń w miarę możliwości powinny być użytkowane w sposób umożliwiający swobodny odpływ wód.

Potok Ławecki (Przyrwa) odprowadza wody dołowe z kopalni Wesoła oraz osiedli mieszkaniowych w Holdunowie i Łędzinach (za pośrednictwem Dopływu spod Nowej Gaci), a w km 3+950 zrzucają się niskozmineralizowane wody dołowe z KWK „Piast - Ziemowit” Ruch „Ziemowit”. Składowa antropogeniczna jest istotną częścią reżimu hydrologicznego Przyrwy.

Południowo-zachodnią część Łędzin odwadnia Potok Stawowy (lewostrzeżny dopływ rz. Mlecznej) oraz dopływ Dopływ spod Blicha. Potok Stawowy ma około 6,5 km długości, bierze swój początek w Łędzinach na południe od ul. Łędzińskiej. Płyne w kierunku południowym, w Bieruniu przyjmuje z prawej strony wody Dopływu spod Blicha, a dalej lewostronnie uchodzi do rzeki Mlecznej.

Sieć hydrograficzna Łędzin jest całkowicie przekształcona przez człowieka. Naturalne koryta wszystkich cieków zostały zastąpione sztucznymi kanałami otwartymi lub przekształcone w rowy podczas regulacji. Proces ten zapoczątkowano w okresie rozkwitu gospodarki stawowej, ale obecny kształt wynika z deformacji terenu wskutek podziemnej eksploatacji węgla kamiennego. Sieć hydrograficzną miasta uzupełniają zbiorniki wodne pochodzenia antropogenicznego (stawy, zbiorniki w nieckach obniżeniowych i drobnych wyrobiskach oraz osadniki).

Wdrożenie Ramowej Dyrektywy Wodnej 2000/60/WE wiązało się z wyodrębnieniem jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) do celów gospodarki wodnej, które ustala się w planie gospodarowania wodami dorzecza. W aktualnie obowiązującym podziale obszar miasta Łędziny znajduje się w granicach następujących jednolitych części wód powierzchniowych: JCWP PLRW20006211949 Potok Goławiecki, JCWP PLRW20006211889 Mleczna, JCWP PLRW600062118866 Dopływ spod Nowej Gaci i JCWPPLRW2000421294 Rów Kosztowski.

Tabela 13. Charakterystyka jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) w granicach Łędzin

kod JCWP	PLRW20006211949	PLRW20006211889	PLRW600062118866	PLRW2000421294
nazwa JCWP	Potok Goławiecki	Mleczna	Dopływ spod Nowej Gaci	Rów Kosztowski
kod SCWP	MW0106	MW0105	MW0106	MW0209
typ rzeki	potok wyżynny węglanowy z substratem drobnoziarnistym na lessach i lessopodobnych [6]			potok wyżynny krzemianowy z substratem gruboziarnistym - zachodni [4]
status JCWP	naturalna	SZCW	naturalna	naturalna
zmiany hydromorfologiczne uzasadniające wyznaczenie SCW ^{a)} , SZCW ^{b)}	nie dotyczy	przekroczenie wskaźnika m4 ^{c)}	nie dotyczy	nie dotyczy
aktualny stan/potencjał	zły	zły	dobry	dobry
cel środowiskowy	dobry stan ekologiczny i dobry stan chemiczny wód	dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny wód	dobry stan ekologiczny i dobry stan chemiczny wód	dobry stan ekologiczny i dobry stan chemiczny wód
ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	zagrożona	niezagrożona	zagrożona	zagrożona

kod JCWP	PLRW20006211949	PLRW20006211889	PLRW600062118866	PLRW2000421294
odstępstwo	tak	tak	nie	nie
typ odstępstwa i jego przyczyna	przedłużenie terminu osiągnięcia celu: - brak możliwości technicznych, ustalenie celów mniej rygorystycznych: - brak możliwości technicznych, - dysproporcjonalne koszty		nie dotyczy	nie dotyczy
termin osiągnięcia stanu dobrego	2027	2027	2015	2015
uzasadnienie odstępstwa	Brak możliwości technicznych. W zlewni JCWP występuje presja komunalna i przemysłowa. W programie działań zaplanowano przegląd pozwoleń wodnoprawnych na wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi przez użytkowników w zlewni JCWP z uwagi na zagrożenie osiągnięcia celów środowiskowych, zgodnie z art. 136 ust. 3 ustawy - Prawo wodne, mające na celu szczegółowe rozpoznanie i w rezultacie ograniczenie tej presji tak, aby możliwe było osiągnięcie wskaźników zgodnych z wartościami dobrego stanu. Z uwagi na czas niezbędny dla wdrożenia tego działania, następnie konkretnych działań naprawczych, a także okres niezbędny aby wdrożone działania przyniosły wymierne efekty, dobry stan będzie mógł być osiągnięty do roku 2027. Brak możliwości technicznych oraz dysproporcjonalne koszty. Wpływ działalności antropogenicznej na stan JCWP oraz brak możliwości technicznych ograniczenia tych oddziaływań na wody, generuje konieczność ustalenia celów mniej rygorystycznych w zakresie wskaźników charakteryzujących zasolenie. Jednocześnie czas niezbędny dla realizacji działania polegającego na ustaleniu wartości granicznej dla dobrego stanu lub potencjału, dla parametrów, dla których obniżono cel środowiskowy, powoduje konieczność przesunięcia w czasie osiągnięcia celów środowiskowych przez JCWP. Działalność gospodarcza związana jest ściśle z występowaniem bogactw naturalnych i przemysłowym charakterem obszaru zlewni.		nie dotyczy	nie dotyczy
działania uzupełniające w programie działań dla JCWP w dorzeczu Wisły (wybrane)	- wynikające z konieczności porządkowania systemu gospodarki ściekowej, - realizacja KPOŚK	- wynikające z konieczności porządkowania systemu gospodarki ściekowej, - realizacja KPOŚK	nie dotyczy	- wynikające z konieczności porządkowania systemu gospodarki ściekowej, - realizacja KPOŚK

a) Sztuczne Części Wód

b) Silnie Zmienione Części Wód c) łączna długość odcinków rzek, na których prowadzone były prace regulacyjne (zabudowa podłużna oraz udokumentowana zmiana biegu rzeki) odniesiona do sumarycznej długości cieków istotnych

źródło: Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 listopada 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. 2016 poz. 1911)

W aktualizacji Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (2016) zamieszczono jedną planowaną inwestycję mogącą negatywnie wpłynąć na osiągnięcie celów środowiskowych wyznaczonych dla JCWP, spełniającą ustawowe przesłanki do jej realizacji: „Odbudowa koryta Cieku Ławckiego w km 2+380 - 5+035 na terenie gm. Łędziny” (przewidywane zakończenie - 2020r.). Celem jest ochrona przed powodzią obszaru o pow. około 130 ha. Na obszarze miasta nie występują ujęcia wód powierzchniowych ani strefy ochronne ujęć wód powierzchniowych.